

**XX. Alkalmazott Nyelvtudományi
Doktoranduszkonferencia
Absztraktkötet**

**20th Conference on Applied Linguistics
for PhD Students
Abstracts**

Szerkesztette/editors:
Fóris, Ágota
Grácsi, Tekla Etelka
Jakab, Dorottya

20. Alkalmazott Nyelvészeti Doktoranduszkonferencia
Absztraktkötet
20th Conference on Applied Linguistics for PhD Students
Abstracts

Szerkesztette/editors:

Fóris, Ágota
Grácz, Tekla Etelka
Jakab, Dorottya

ELTE Nyelvtudományi Kutatóközpont, Budapest, 2026

<https://doi.org/10.18135/Alknyelvdok.2026.20>

ISBN 978-615-6678-16-4

Tartalom

Abad-Bataller, Sandra – Soriano-Gonzalez, Laura: <i>Printed vs. digital books in primary EFL: a multi-stakeholder study</i>	5
Bognár Márk: <i>How Chernobyl became a metonymy for nuclear death and destruction</i>	7
Boudjaada, Kounouz Rania: <i>Exploring the linguistic fabric of deceptive apologies: a DCT based forensic approach</i>	9
Domokos Boglárka Orsolya: <i>Albertni, Jánosnitt – a családi helyragok mint a magyarói tájnyelv morfológiai archaizmusai</i>	11
Guba Csenge: <i>Érzelmek nyelvi lenyomatai a politikai diskurzusban – az emóció-topik megközelítés bemutatása</i>	13
Kostic, Adrianna: <i>Vojvodina Hungarians' attitudes towards translanguaging in a multilingual context</i>	15
Lukacs Karolina: <i>„Úgy írom, ahogy mondom” – a regionális nyelvváltozatok írásbeli megfigyelési felső tagozatos tanulók online interakcióiban</i>	17
Nagy Illés: <i>Belső többnyelvűség: Diatopikus variáció szinkrón német–magyar kéziszótárakban</i>	19
Pirsel Katalin: <i>Magyar anyanyelvű dohányzók és nem dohányzók zöngeminősége frázisvégeken</i>	21
Rahmani, Meriem: <i>The generational framing of women in multilingual Algerian online commentary: A comparative facebook case study</i>	23
Roman, Benjamin: <i>Cognitive alignment and interpretive disfluency in are enhanced literary reading</i>	25
Soriano-Gonzalez, Laura – Abad-Bataller, Sandra: <i>Reliability of GPT models in assessing EFL writing</i>	27
Szánthó Zsuzsa: <i>Háttal és puesszel kezdünk mondatot: Egy nyelvi tréning hatása a pues diskurzusjelölő használatára</i>	29
Varga Dóra Eszter: <i>Blending past and present wars: A conceptual blending analysis of the TISZA party's European Parliamentary elections 2024 campaign videos</i>	31

PRINTED VS. DIGITAL BOOKS IN PRIMARY EFL: A MULTI-STAKEHOLDER STUDY

Sandra Abad-Bataller¹ – Laura Soriano-Gonzalez²

¹Digital Language Learning (DL2), University of Alicante

²Digital Language Learning (DL2), University of Alicante

sandra.abad@ua.es, laura.soriano@ua.es

The integration of digital resources into foreign language education has intensified debates about whether electronic books can replace or complement printed materials. While e-books are often presented as flexible, interactive, and motivating, concerns remain regarding usability, affordability, and health effects for younger learners. In applied linguistics, the concept of *digital literacies* has drawn attention to the social and cognitive practices that develop when learners engage with new modes of reading (Lankshear & Knobel, 2011); (Hafner et al., 2015)). Models of technology acceptance also highlight that perceived usefulness and ease of use are mediated by factors such as age, gender, and previous exposure to digital tools (Venkatesh et al., 2003) Despite these insights, empirical research on e-books in primary English as a Foreign Language (EFL) classroom remains scarce, particularly from a multi-stakeholder perspective.

The aim of this study is to explore how different actors, students, teachers, and parents, evaluate printed and digital books in primary EFL. The research addresses three questions: (1) In a Spanish state primary school EFL context, what are students', teachers', and parents' overall preferences regarding printed versus digital books used for EFL learning? (2) Among primary EFL learners, to what extent do age/grade level and gender relate to preferences for printed versus digital books in this school-based EFL setting? (3) Across students, EFL teachers, and parents in this primary education context, what perceived benefits and challenges are associated with printed and digital books, specifically regarding manageability/usability, affordability/cost, and health/well-being? Drawing on previous research, the study hypothesized that older students and boys would show stronger preferences for digital books, that e-books would be perceived as less manageable than printed materials, and that parents would place greater emphasis on health- and cost-related concerns.

This study explores how three key stakeholder groups involved in EFL education evaluate printed and digital books in primary English as a Foreign Language (EFL) education. Conducted in a Spanish state school, the research involved 145 participants, including 97 students (Grades 4 and 6), 8 teachers, and 40 parents. A mixed-methods design was employed: questionnaires combining five-point Likert-type scales and open-ended questions were used to capture both quantitative and qualitative perspectives. Quantitative data were analyzed using SPSS software, in which descriptive statistics and chi-square tests examined the influence of age and gender on format preferences, while qualitative comments underwent thematic coding to identify perceived benefits and challenges related to manageability, cost, and health. Rather than focusing solely on preference patterns, the study sheds light on the complex interplay between developmental, social, and contextual factors that shape the adoption of e-books in young learners' EFL contexts.

Overall, the findings point to divergent yet complementary perspectives among students, teachers, and parents. While digital books were often associated with engagement and motivation, printed materials remained valued for their manageability and perceived well-being benefits. These insights reveal a nuanced landscape in which attitudes toward e-books are shaped by developmental, social, and contextual factors. The study underscores the need to support teachers through professional development in digital literacies and to design educational policies that balance innovation with equity and learner well-being.

The findings suggest that the adoption of e-books in primary EFL is shaped by developmental, social, and contextual factors. While older students and teachers recognize their potential to motivate learners, concerns about manageability, cost, and health remain strong, especially among parents. The study highlights the importance of preparing teachers through professional development in digital literacies and of adopting policies that balance innovation with equity and well-being. Future research should extend these findings by combining attitudinal data with measures of actual learning outcomes in larger, longitudinal samples.

References.

- Hafner, C. A., Chik, A., & Jones, R. (2015). Digital literacies and language learning. *Language Learning & Technology*, 19(3). <https://centaur.reading.ac.uk/51048/>
- Lankshear, C., & Knobel, M. (2011). *New literacies: Everyday practices and social learning* (3rd ed.). Open University Press.
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*, 27(3), 425–478. <https://doi.org/10.2307/30036540>

How Chernobyl Became a Metonymy for Nuclear Death and Destruction

Bognár Márk

Szegedi Tudományegyetem
Nyelvtudományi Doktori Iskola
Angol alkalmazott nyelvészet
bognar.markw1@gmail.com

This study aims to demonstrate the way in which CHERNOBYL FOR NUCLEAR DEATH AND DESTRUCTION has become a metonymy and part of the English language through a corpus-based analysis. It proposes that the nuclear disaster did not only have direct effects regarding politics, the environment and those directly damaged by the nuclear fallout, but has also shaped language and cognition as well. The corpus of the study is comprised of internationally known and published newspapers.

First, a short historical background will be provided. The goal of this part is to provide the context for analysis. The inclusion of context is necessary since major historical, cultural and political events affect cognition (Sinha 2007). Among the theoretical considerations of cognitive-cultural linguistics, the following interrelated aspects are highlighted. Entrenchment (Schmid 2007), which conforms with social mediation and cultural categorization, proposes that novel elements are embedded through the frequency of their usage, a higher frequency resulting in higher salience. Metonymy, which can be understood as a conceptual projection between two experiential domains that share corresponding elements within a common experiential framework (Barcelona 2003). Lastly conceptual metaphor theory. Conceptual metaphors are systematic sets of correspondences between two experiential domains, the source and the target (Kövecses 2020). The inclusion of conceptual metaphor theory is necessary in order to properly analyse newspapers that relied on them to report on the disaster.

Based on the understanding that language cognition is distributed and embedded in culturally constituted, communicative activities (Ellis 2019), the emergence, use and entrenchment of the CHERNOBYL FOR NUCLEAR DEATH AND DESTRUCTION had to be – and still have to be – mutually intelligible among speakers. Furthermore, framed by the conceptual scheme PLACE FOR EVENT, the saliency of Chernobyl in early reporting and the fact that metonymic uses of proper names are relatively frequent (Reszegi 2022), the process can be regarded as a metonymic conversion of proper nouns.

The study relies on corpora published in the year of 1986. The sources used are from *The Times*, the *Daily Express*, *Time*, *The Guardian*, *The New York Times*, and *Power News*. The main body of the data comes from articles published in *The New York Times* between the 29th of April and the 4th of May. Out of the more than one hundred analysed articles, nearly all contained the necessary elements of *Chernobyl*, *disaster*, *accident*, *nuclear* which prove to be fertile ground for the entrenchment of the metonymy. The sources are freely available through open-access on their websites or secondary sites.

For instance, in the report of The New York Times on the 4th of May we come across the following elements that correspond to the current use: “*Soviet nuclear reactor accident*”, “*Chernobyl*”, and “*Chernobyl accident*” (The New York Times, 1986. 04 May). Listing these descriptions of the events proves that the elements themselves were frequently encountered, supporting entrenchment (Schmid 2007). These elements then were understood within a common experimental framework, allowing the metonymic projection to take place (Barcelona 2003). This process was exacerbated by the existing schema of PLACE FOR EVENT, employed frequently (Reszegi 2022).

After the analysis, recent examples of CHERNOBYL FOR NUCLEAR DEATH AND DESTRUCTION will be highlighted. The use of the metonymy CHERNOBYL FOR NUCLEAR DEATH AND DISASTER clearly guides us to grasp the grave consequences of such events. After this section, we will turn toward the possibility of conceptual expansion across time.

To summarize, the study presents how this one particular metonymy came to exist. This is done by relying on established cognitive-cultural linguistic theories, such as Sinha’s (2007) work focusing on culture’s effect on cognition and language use, entrenchment (Schmid 2007), conceptual metaphor theory (Kövecses 2020) and metonymy (Barcelona 2003). This allows us to critically analyse the corpus to see the entrenchment of the metonymy from its infancy – through the initial descriptions of the events and reliance on metaphors – to the present day, where its use is well established and may even be evolving.

References

- Barcelona, Antonio. 2003. *Metaphor and Metonymy at the Crossroads: A Cognitive Perspective*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Ellis, C. Nick. 2019. Essentials of a Theory of Language Cognition. *The Modern Language Journal*, 103: 39-60.
- Kövecses, Zoltán. 2020. *Extended Conceptual Metaphor Theory*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Reszegi, Katalin. 2022. Metonymic Namegiving From a Cognitive Perspective. *Acta onomastica*. 63(1): 206-225.
- Schmid, Hans-Jörg. 2007. Entrenchment, Salience, and Basic Levels. In: Geeraerts, Dirk and Hubert Cuykens, eds. *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*. New York: Oxford University Press, 117-138.
- Sinha, Chris. 2007. Cognitive Linguistics, Psychology, and Cognitive Science. In: Geeraerts, Dirk and Hubert Cuykens, eds. *The Oxford Handbook of Cognitive Linguistics*. New York: Oxford University Press, 1266-1294.

Sources

- Daily Express. 1986. 30 April. *Chernobyl coverage in Daily Express from 30 April 1986*. <https://www.forgottenchernobyl.net/chernobyl-coverage-in-daily-express-from-30-april-1986>¹(accessed: 2026. 01. 03.)
- Power News. 1986. September. *Chernobyl Special*. <https://www.forgottenchernobyl.net/cegb-power-news-chernobyl-special-issue-september-1986> (accessed: 2026. 01. 03.)
- The Guardian. 1986. 29 April – 05 May. <https://www.theguardian.com/europe> (accessed: 2026. 01. 03.)
- The Times. 1986. 30 April. *Chernobyl Disaster articles in The Times from 30 April 1986*. <https://www.forgottenchernobyl.net/chernobyl-disaster-articles-in-the-times-from-30-april-1986> (accessed: 2026. 01. 03.)
- The New York Times. 1986. 30 April – 04. May. <https://www.nytimes.com/> (accessed: 2026. 01. 03.)
- The New York Times. 1986. 04. May. *Nuclear disaster: In Europe, Shivers and Sang-froid. On a Sunny Day in Sweden, Few Worries About Radiation*. <https://www.nytimes.com/1986/05/04/world/nuclear-disaster-europe-shivers-sang-froid-sunny-day-sweden-few-worries-about.html?searchResultPosition=576> (date of access: 2026. 01. 03.)
- The Washington Post. 1986. *The Nuclear Accident at Chernobyl*. <https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1986/05/01/the-nuclear-accident-at-chernobyl/440c5a08-43d1-4f68-962d-707ebfa73e71/> (accessed: 2026. 01. 03.)
- Time Magazine. 1986. *Soviet Union: More Fallout from Chernobyl*. <https://time.com/archive/6706250/soviet-union-more-fallout-from-chernobyl/> (accessed: 2026. 01. 03.)

¹ The site Forgotten Chernobyl contains scans, transcriptions and images of the original print materials.

EXPLORING THE LINGUISTIC FABRIC OF DECEPTIVE APOLOGIES: A DCT-BASED FORENSIC APPROACH

Kounouz Rania Boudjaada

Doctoral School of English Applied Linguistics- University of Szeged

kounouzboudjaada@gmail.com

1. Introduction

One would think of language as a tool that is solely reserved for communication and used for the good of all and harm to none. However, a forensic linguist, having scrutinized a wide range of both written and spoken language that has been used to meticulously plan a crime and escape justice, would disagree with this putative claim. As Woods (2024) argues in the *Journal of Society and Law*, ‘...[forensic] linguistics as a science is very unusual in that most of its findings contradict common knowledge’. In fact, from a forensic linguistics perspective, the granularity of language may play a complicit role and aid the act of deceit, obscuring the real meaning and intention behind the words written or uttered.

1.1. Literature Review

Deception detection has always been a subject of ongoing tension within the field of forensic linguistics and a central goal that the field aspires to achieve in hopes of serving justice. Linguistic fingerprints are often entrenched in dishonest language in the sense that a closer look at how the message is communicated would reveal the language shift. In fact, several studies have shown that shortened sentences, lack of emotion words, and self-reference absence are all factors that suggest a sense of dissociation from the lie, as Newman, Pennebaker, Berry, & Richards claimed in their 2003 article ‘Lying words: Predicting Deception from Linguistic Styles’. Indeed, deceptive communication is not only about what is said but also how it is crafted; selection of pronouns, the cautious use of sense words, and hedges all bear the capacity of unmasking real intentions (Hancock, Curry, Goorha, & Woodworth, 2007). Nevertheless, despite the growth that deception research has been witnessing lately, paucity of research deals with written clues and more specifically apologies, being a socially sensitive speech act. In other words, research is usually directed towards spoken data or large online corpora, leaving apologies empirically neglected. Thus, this study builds on these limitations as well as the fact that linguistic crimes are framed as being incremental to speech acts by Roger Shuy, an American linguist best known for his work in sociolinguistics and forensic linguistics (Simon & Kudar, 2025), and adopts Discourse Completion Task as an experimental pragmatic approach that may hold the promise of disentangling problematic features of the language by simulating deception ethically and testing it systematically.

1.2. Aim of the study

The study seeks to measure, identify, and look at linguistic cues of deception in written apologies through a pragmatic experimental lens. It specifically set out to ascertain whether factors such as pronoun use, emotionally charged lexicon, hedging, and sentence complexity allow for discerning meaning from the composed message, assessing its authenticity, and thus, drawing a clear distinction between genuine and deceitful writings. By employing a Discourse Completion Task design, the study aims to cultivate a replicable, ethically valid, and methodologically sound approach that would do justice to forensic linguistic practice in settings that are colored by trickery. It is worth noting that the study is intended to uncover ways of deceptive writing, and while the DCT-elicited data may not reflect high-stakes deception, they allow for the isolation of some linguistic tendencies that could be considered foundational when case-based or high-stakes data are to be examined.

1.3. Questions and Hypotheses

The study strives to address two queries:

- Do written apologies elicited via DCTs depict any measurable linguistic discrepancies between genuine and fraudulent writings?
- Which linguistic peculiarities are most helpful in distinguishing truthful writings from dishonest ones?

In the light of previous research findings within the area of deception detection, which support the fact that deceptive writings are characterized by features of reduced emotional attunement and less cognitive complexity (Newman, Pennebaker, Berry, & Richards, 2003), the study hypothesizes that: Deceptive apologies will display fewer emotional words, more hedging and negation, shorter and simpler sentences as well as fewer first-person pronouns. In this study, a deceptive apology is defined as a written apology in which language is intentionally altered, using fake linguistic signals of regret, because of a lack of sincere remorse and responsibility.

2. Methods

The study adopted a within-subject experimental design where 30 university students were explicitly instructed to generate genuine and deceptive versions of written apologies in English. Following the DCT approach, participants responded to three controlled but socially meaningful and low-risk apology scenarios, which allowed to yield six texts from each participant. It should be noted that the participants’ demographic

information, such as age and gender, was recorded and controlled for throughout the study. The DCT model increased the chance of obtaining reliable and comparable results without forcing the participants to disclose their personal experiences, which could be emotionally triggering and may result in ethical complications. Texts were coded for five distinct variables that are well known for their capacity to betray attempts of linguistic manipulation/deception: first-person pronouns, emotion words, hedges, negations, and mean sentence length. A mixed method was implemented to ensure that the study captures the most prominent features and the ensuing effect of integrating pragmatic methodological choices with forensic linguistic practices.

3. Results

Drawing on a disaggregation of the obtained writings, deceptive texts exhibited a minimal use of personal pronouns, a presence of vocabulary items that are suggestive of emotional detachment, an inclusion of hedging and negation, and finally, the use of shorter sentences that might be signs of cognitive load. Thus, on the one hand, the study results highlighted measurable linguistic markers that are distinctive enough to combat deception. On the other hand, the findings stirred an interest in DCTs as a model that holds the promise of a controlled environment where attributes of the language are put under scrutiny and assessed in terms of sincerity.

4. Conclusion

This study demonstrates how Discourse Completion Tasks can be exploited as a tool to explore the language arena in forensic contexts. In fact, the findings are said to contribute both methodologically, by validating DCTs as a novel approach to forensic linguistic practices, and practically, by pinpointing linguistic features that serve as indicators of deceptive use of the language. Ultimately, the study is an attempt to bridge the gap between pragmatic experimentation and forensic linguistic investigation.

References

- Hancock, J. T., Curry, L. E., Goorha, S., & Woodworth, M. (2007). On Lying and Being Lied to: A Linguistic Analysis of Deception in Computer-Mediated Communication. *Discourse Processes*, 45(1), 1–23. <https://doi.org/10.1080/01638530701739181>
- Newman, M. L., Pennebaker, J. W., Berry, D. S., & Richards, J. M. (2003). Lying Words: Predicting Deception from Linguistic Styles. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29(5), 665–675. <https://doi.org/10.1177/0146167203029005010>
- Simon, G. Ü., & Kudar, M. (2025). The Role of Forensic Linguistics and Case Studies, Demonstrating the Effectiveness of Linguists' Contribution to the Investigations. *Magyar Rendészet*, 25(Különszám), 159– 169. <https://doi.org/10.32577/mr.2025.ksz.1.10>
- Woods, C. (2024, December 9). From cold cases to criminal trials: the power of forensic linguistics - Law Society Journal. Retrieved November 5, 2025, from Law Society Journal website: <https://lsj.com.au/articles/from-cold-cases-to-criminal-trials-the-power-of-forensic-linguistics/>

ALBERTNI, JÁNOSNITT – A CSALÁDI HELYRAGOK MINT A MAGYARÓI TÁJNYELV MORFOLÓGIAI ARCHAIZMUSAI

Domokos Boglárka Orsolya

Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Hungarológia Doktori Iskola

E-mail: domokos.boglarka@ubbcluj.ro

1. Bevezetés

1.1. A kutatás témája és relevanciája, elméleti háttér

A magyarói tájnyelv az erdélyi Mezőség archaikus nyelvjárási rétegéhez tartozik, amely különösen gazdag a régi magyar nyelv szerkezeti és morfológiai vonásainak továbbélésében. A faluban ma is használatos alakok – mint Albertni, Jánosnitt, Anusnitt – olyan morfológiai archaizmusokat őriznek, amelyek a magyar esetrendszer korábbi, lokatívuszi–illativuszi rétegére vezethetők vissza. E jelenségek a mai köznyelvben már nem produktívak, ám Magyarón élő funkcionális szerepük révén értékes nyelvtörténeti és szociolingvisztikai adatokat kínálnak. A tanulmány a családi helyragok továbbélését vizsgálja, amelyek a beszélők számára egyszerre jelentenek identitásjelölő és térbeli viszonyt kifejező elemeket („megyünk Albertni”, „megyünk Albertékhez”). E morfémák a közelálló személyek csoportjához, rokonokhoz, ismeretségi körhöz való viszonyt térbeli kódolással jelenítik meg, ami különösen érdekes a magyar raghasználat történeti alakulása és a nyelvi változás dinamikája szempontjából.

A magyarói családi helyragok leírásához alapvető támpontot nyújtanak Gálffy Mózes (2005) magyarói nyelvjárásról szóló megfigyelései, valamint a magyar esetrendszer történeti és funkcionális értelmezései (Kiefer 2006; Hegedűs 2008).

1.2. A kutatás célja

A családi helyragok leírása a magyar nyelvjáráskutatásban eddig marginális figyelmet kapott, noha több szerző (pl. Gálffy 2005, Kiefer 2006, Hegedűs 2008, Varga 2015, Nagy 2022) utal a régies helyhatározói toldalékok továbbélésére. A jelen kutatás célja a magyarói családi helyragok morfológiai, funkcionális és szociolingvisztikai jellemzőinek feltárása, különös tekintettel a generációk közötti eltérésekre.

1.3. A kutatás kérdései, hipotézisei

A tanulmány arra a kérdésre keres választ, hogy ezek a formák milyen mértékben őrzik az archaikus szerkezeteket, illetve hogyan változik használatuk az egyes korosztályok nyelvhasználatában. A vizsgálat hipotézise szerint a családi helyragok használata az idősebb generációk beszédében rendszeres, a középkorúaknál ritkább, a fiatalabbaknál pedig visszaszorulóban van, ami a nyelvjárási jelenségek háttérbe szorulásának és az iskolázottság, urbanizáció hatásának következménye.

2. Módszertan

A vizsgálat a doktori kutatás része, amely összesen 90 félig strukturált, másfél órás interjúra épül. Jelen elemzéshez 60 interjú került feldolgozásra (20 adatközlő generációnként). A kvantitatív összehasonlíthatóság érdekében minden beszélőtől 20 percnyi beszédanyagot elemeztem. A minta kiválasztásakor törekedtem arra, hogy a nyelvhasználók életkoruk mellett iskolázottságuk és társadalmi státuszuk szerint is változatos képet mutassanak.

Az interjúk tematikus felépítése lehetővé tette a természetes nyelvhasználat megfigyelését. A beszélgetések során szó esett családi és közösségi kapcsolatokról, a mindennapi kommunikációról és a generációk közti nyelvhasználati különbségekről. A válaszok alapján a fiatalok elsősorban a városi iskolai közeg hatására már ritkábban használják a nyelvjárási helyragokat, míg az idősebbek beszédében azok továbbra is aktívan jelen vannak.

Az interjúkat hangfelvételen rögzítettem, majd teljes terjedelemben legeyeztem (transzkripció), majd kvalitatív és kvantitatív szövegelemzési módszerekkel dolgoztam fel. A feldolgozás során a családi helyragokat morfológiai típusok szerint kategorizáltam, funkcionális elemzésnek vetettem alá, majd generációk szerint összehasonlítottam gyakorisági vizsgálatot végeztem.

A kvalitatív elemzés célja annak bemutatása, hogy a családi helyragok milyen szintaktikai, szemantikai és pragmatikai környezetben jelennek meg a magyarói beszélők spontán nyelvhasználatában, milyen névtípusokhoz (keresztnev, családnév, ragadványnév, becéző alak, tisztségnév) kapcsolódnak, és milyen funkciókat töltenek be a diskurzusban.

A kvantitatív megközelítés elsősorban a családi helyragok előfordulási arányainak és alakváltozatainak vizsgálatára irányul. Ennek keretében számszerűsítettem az egyes toldaléktípusok (-ni, -nitt) megjelenését, valamint összevetettem azok használatát a különböző generációs csoportok között. A kvantitatív adatok lehetővé teszik annak bemutatását, hogy mely alakok tekinthetők produktívnak, melyek ritkulnak, illetve hogy kimutatható-e generációs eltérés a használati mintázatokban.

A két módszertípus együttes alkalmazása biztosítja, hogy a tanulmány nem csupán leíró jellegű, hanem empirikusan megalapozott képet adjon a magyarói tájnyelv családi helyragjainak jelenkori használatáról, miközben figyelembe veszi azok nyelvjárási beágyazottságát és variabilitását.

3. Eredmények

A kutatás eredményei szerint a családi helyragok két fő morfológiai mintázatban fordulnak elő: (1) -ni típus (*Albertni, Sándorni*), (2) -nitt típus (*Jánosnitt, Anusnitt*). A helyragok funkcionálisan a birtokos- és helyviszony közötti átmenetet képviselik. Szerepük kettős: a térbeli viszony ('valakinél', 'valakihez') és a közösségi hovatartozás kifejezése egyaránt megjelenik bennük. Az adatok alapján a -nitt alak a leggyakoribb az idősebb generáció beszédében, míg a -ni típus gyakrabban fordul elő a középkorúaknál. A fiatalabb beszélők között a szerkezetek ritkábban ismeretek, és produktív használatuk visszaszorulóban van. Az adatok alapján az archaikus szerkezetek megőrzése elsősorban a produktív használat fennmaradásában és a funkcionális elkülönültségben érhető tetten az idősebb generáció beszédében.

A vizsgálat jelen szakasza tehát az allativusi–adessivusi funkciójú -ni/-nitt alakokra koncentrál; az ablativusi ('honnan?') irányhoz köthető esetleges párhuzamos formák csak szórványosan adatolhatók, ezért ezek külön elemzése további kutatás tárgya.

4. Következtetések

A magyarói családi helyragok a magyar esetrendszer archaikus rétegeit őrzik, és egyúttal a nyelvi változás élő bizonyítékai. A vizsgált alakok nemcsak morfológiai szempontból relevánsak, hanem fontos szociolingvisztikai indikátorai annak, hogyan alakul a nyelvjárás presztízse és funkciója a közösségen belül. A generációs eltérések alapján a családi helyragok visszaszorulása várható.

A kutatás hozzájárul a magyar esetrendszer e sajátos jelenségének tájnyelvi feltárásához, valamint a nyelvi archaizmusok társadalmi-nyelvi beágyazottságának mélyebb megértéséhez.

Irodalom

GÁLFFY Mózses 2005. *Magyarói nyelvjárási tanulmányok*. Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár.

HEGEDŰS Andrea 2008. Nyelv földrajzi vizsgálatok a romániai magyar nyelvterületen az egyesített atlaszok felhasználásával. ELTE, Budapest.

KIEFER Ferenc 2006. *A magyar nyelv*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

NAGY Dóra 2022. A magyar esetrendszer Adámi Mihály grammatikájában kontrasztív és nyelvtanítás-elméleti szempontból. In: *Modern Nyelvoktatás* 3–4, 27–48.

VARGA József 2015. *Muravidéki (hetési) nyelvi és létmorzsák*. Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Lendva.

Érzelmek nyelvi lenyomatai a politikai diskurzusban – az emóció-topik megközelítés bemutatása

Guba Csenge

Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Tanszék
Elméleti Nyelvészet Doktori Iskola

A politikatudomány, a diskurzuselemzés és a számítógépes nyelvészet határterületén egyre nagyobb figyelmet kap. (Gennaro & Ash 2022, Benítez-Castro & Hidalgo-Tenorio's 2019). Doktori kutatásom célja, hogy feltérképezze a magyar parlamenti napirend előtti felszólalások érzelmi szerkezetét, és egy új módszertani keretet dolgozzon ki az érzelmi tartalmak feltárására. Ezt a megközelítést emóció-topik modellnek nevezem: olyan fogalomcsoportok azonosítására törekszik, amelyek egy-egy jellegzetes érzelmi mintázatot reprezentálnak a politikai diskurzusban. A kutatás illeszkedik HunEmpoli korpusz létrehozásához (Ring et al. 2023), amely részletesen annotált, politikai kontextusú emóciókorpusz, és amely jól szemlélteti, hogy a politikai szövegek érzelmi jelölése különösen összetett feladat.

Kiindulópontom az volt, hogy a szakirodalomban széles körben alkalmazott érzelemkategóriák – például Ekman és Friesen (1969) hat alapérzelme vagy a Plutchik-féle körmodell (1980) – nem alkalmasak a politikai beszédek komplex, kontextuális érzelmi dinamikájának megragadására. A politikai diskurzusban az érzelmek gyakran implicit módon, ideológiai vagy retorikai eszközökön keresztül jelennek meg, ami megnehezíti azok közvetlen azonosítását. (Wahl-Jorgensen 2019). Éppen ezért a hagyományos, kizárólag érzelemmegnevezésekre épülő kategóriarendszerek helyett olyan finomhangolt megközelítésre van szükség, amely a tematikus és az emocionális dimenziókat egyaránt integrálja. Ezt a szemléletet az emóció-topik fogalom írja le.

A jelen kutatás kiindulópontja az a felismerés, hogy bizonyos szavak, kifejezések és fogalmak erős érzelmi töltettel bírnak, és ezek a fogalmak jól azonosíthatók, mérhetően előfordulnak, illetve gyakran együtt jelennek meg hasonló érzelmi kontextusban. Az előadásomban ezt a kutatást és annak eredményeit szeretném szemléltetni. A módszertan alapja egy kérdőíves annotációs kísérlet, amelyben a résztvevők rövid, parlamenti napirend előtti felszólalásokból vett szövegrészekhez rendelték hozzá 72 előre megadott, erős érzelmi töltetű fogalom közül a szövegrészletre leginkább jellemző 3-8 egységet. Összesen 40 fő töltötte ki a kérdőívet. A cél a résztvevők döntéseinek mintázatainak keresztül feltárni, hogyan kapcsolódnak ezek a fogalmak egymáshoz érzelmi alapon.

A kutatás alapfeltevése, hogy az erős érzelmi töltetű fogalmak együtt-hozzárendelése mögött közös, rejtett emocionális dimenzió húzódik meg. Ha egyes fogalmakat a kitöltők gyakran ugyanazon szövegrészekhez kapcsolnak, az arra utal, hogy azok hasonló érzelmi jelentéstartalmat hordoznak. Az együtt-hozzárendelési mintázatok alapján a fogalmak hasonlósági klaszterekbe rendezhetők, amelyekhez ez a közös érzelmi töltet utólagosan hozzárendelhető. Ez a megközelítés olyan annotációs eljárást tesz lehetővé, amely a szövegekhez kapcsolt fogalmak hálózati struktúráin keresztül képes azonosítani a szövegekben megjelenő érzelmeket.

Ez egyúttal egy újfajta szövegannotációs módszerhez vezet: nem az érzelmeket nevezzük meg közvetlenül, hanem a szövegekhez hozzárendelt, érzelmi jelentésű fogalmakon keresztül azonosítjuk az érzelmi mintázatokat. A megoldás egyszerre kvantitatív és kvalitatív jellegű: a fogalmak empirikus együtt-hozzárendelési mintázata statisztikailag vizsgálható, ugyanakkor az így kialakuló fogalomcsoportok mögötti érzelmi jelentés emberi interpretációval is értelmezhető.

A válaszok aggregálása során a kitöltők összes hozzárendelését fogalompáronként összegeztem, így hozva létre az együtt-hozzárendelések mátrixát, amely az elemzések alapjául szolgált. Ezután több statisztikai elemzést végeztem, köztük párgyakorisági vizsgálatokat, Jaccard-index és NPMI (Normalized Pointwise Mutual Information) alapú asszociációs elemzést, valamint hálózatelemzést a címkék közötti kapcsolati struktúrák feltárására. A kapott eredmények több, jól elkülöníthető emóció-topikot is körvonalaznak. Például az egyik ilyen klaszter a „megvetés” csoport, amely olyan fogalmakat fog össze, a megvetésen kívül, mint a lenézés és a gúny. Ez a klaszter jól mutatja, hogy a politikai szövegekben megjelenő érzelmi mintázatok eltérnek a Plutchik-modell alapérzelmeitől, mivel egyszerre tematizálnak ideológiai keretezést és kollektív érzelmi pozicionálást. Az eredmények azt mutatják, hogy az emóció-topik kategóriák nemcsak elméletileg, hanem empirikusan is jól elkülönülnek egymástól.

A kutatás eredményei alapján az emóció-topik megközelítés hatékonyan képes kezelni a politikai nyelv sajátosságait, ahol az érzelmek nem pusztán lexikai szinten, hanem kontextuálisan és ideológiailag kódolt formában jelennek meg. A módszer előnye, hogy képes komplex érzelmi mintázatokat azonosítani, és alkalmas időbeli változások, pártközi különbségek vagy diskurzív trendek további vizsgálatára. Összességében a kutatás bemutatja, hogy a hagyományos érzelemelméletek és a modern szövegbányászati technikák kombinálása új lehetőségeket kínál a politikai érzelmek kvantitatív elemzésében. Az általam kidolgozott emóció-topik kategóriarendszer egy olyan integratív keretet nyújt, amely képes leírni a politikai kommunikáció érzelmi térképét, és hozzájárul a politikai diskurzus mögötti érzelmi logika pontosabb megértéséhez.

Irodalom

- Ekman, P., & Friesen, W.V. 1969. The repertoire of nonverbal behavior: Categories, origins, usage, and coding. *Semiotica* 1. 49-98.
- Gennaro, G., & Ash, E. 2022. Emotion and reason in political language. *The Economic Journal*, 132(643), 1037-1059.
- Benítez-Castro, MÁ., & Hidalgo-Tenorio E. 2019. "Rethinking Martin and White's Affect Taxonomy: A Psychologically-Inspired Approach to the Linguistic Expression of Emotion." In: L. Mackenzie, and L. Alba-Juez (eds.) *Emotion in Discourse*. Amsterdam: John Benjamins. 301–332.
- Plutchik, R. 1980. A general psychoevolutionary theory of emotion. In *Theories of emotion*. Academic press. 3-33
- Ring, O., Vincze, V., Guba, Cs., & Üveges, I. 2023. HunEmPoli: magyar nyelvű, részletesen annotált emóciókorporusz.
- Wahl-Jorgensen, K. 2019. *Emotions, Media and Politics*. Polity Press.

VOJVODINA HUNGARIANS' ATTITUDES TOWARDS TRANSLANGUAGING IN A MULTILINGUAL CONTEXT

Adrianna Kostic¹

¹University of Szeged, Hungary

adrianna.r.kostic@gmail.com

1. Introduction

Located in the north of the Republic of Serbia, the Autonomous Province of Vojvodina is home to as many as six official languages including Serbian, Hungarian, Slovak, Croatian, Romanian, and Rusyn (Statute of the Autonomous Province of Vojvodina 2014), making it a highly multilingual region, where translanguaging is a day-to-day occurrence (Kostic 2025). However, it remains an under-researched region, especially in this regard. Due to this, the present study focuses on the attitudes of Vojvodina Hungarians towards speakers engaging in translanguaging in a Vojvodina Hungarian context, and speakers of two non-translanguaging varieties of Vojvodina Hungarian and Hungary Hungarian indirectly by employing the matched-guise technique (Lambert et al. 1960) in combination with the semantic differential scale (Osgood et al. 1957; Fenyvesi 2012). It also examines whether and how these attitudes are influenced by one's digital habits (frequency and type of internet and digital technology use) and digital language contact.

1.1. Translanguaging

Translanguaging has often been defined as the flexible, strategic, and creative use of one's spoken languages in various bi- or multilingual contexts (Cenoz & Gorter 2017; García & Otheguy 2019). Unlike code-switching that views languages as separate systems, translanguaging and multilingualism place the emphasis on how skillfully a multilingual individual makes use of their entire linguistic repertoire instead of foregrounding their competence or the lack of it in separate languages (Cenoz & Gorter 2017; García & Otheguy 2019). Translanguaging has long been proposed as a pedagogical tool in educational settings as it has been found to positively impact learners' perceptions of languages, instigate students to make deeper connections between languages during learning (Baker 2001), and has also been advocated for in minority contexts intending to raise awareness to the equal importance of all languages (Cenoz & Gorter 2017).

1.2. The matched-guise technique

Developed in the 1960s by Lambert et al. (1960) to study covert language attitudes in an indirect manner, the matched-guise technique (MGT) aims to demonstrate the stereotypes and prejudices listeners hold towards speakers of different languages and language varieties. These surveys usually have respondents listen to the same speaker say the same text in different languages or language varieties (Lambert et al. 1960; Fenyvesi 2012) and are often paired with the semantic differential scale created by Osgood et al. (1957). This scale requires respondents to characterize and judge the speakers on a Likert scale, which includes ranges from positive to negative status and solidarity traits (Osgood et al. 1957; Fenyvesi 2012).

In light of the above, the present study focuses on answering the following questions:

1. How do Vojvodina Hungarians perceive speakers who engage in translanguaging?
2. How do Vojvodina Hungarians' attitudes towards speakers engaging in translanguaging compare to their attitudes towards speakers of two non-translanguaging varieties of Vojvodina Hungarian and Hungary Hungarian?
3. In what ways do digital habits and digital language contact influence the Vojvodina Hungarians' attitudes towards translanguaging and the two non-translanguaging varieties of Vojvodina Hungarian and Hungary Hungarian?

2. Methods

This quantitative study implemented an online voluntary and anonymous Google Forms survey that was created partly based on Fenyvesi's (2012) study to collect data on Vojvodina Hungarians' digital habits, digital language contact, and attitudes towards three audio recordings (employing Lambert et al.'s (1960) MGT and Osgood et al.'s (1957) semantic differential scale, a 5-point Likert scale that ranged from positive to negative status and solidarity traits). The survey was shared on social media platforms, and the used recordings (length: 40-50 seconds to prevent listener fatigue) were done separately by two university educated Vojvodina Hungarian individuals (aged between 25-30) who could produce all three guises effortlessly. They read out the same neutral text (a voice message sent from one family member to another about errands) in three distinct guises: non-translanguaging versions of Vojvodina Hungarian and Hungary Hungarian varieties, and a Vojvodina Hungarian version which included translanguaging. A total of 120 responses were analyzed with SPSS version 26 for general descriptive statistics, independent samples *t*-tests, and Pearson correlation analyses. The 120 participants were all Vojvodina Hungarians living in Vojvodina at the time of filling out the questionnaire, and speak the languages of Hungarian and Serbian,

while some also mentioned English and other languages (e.g., German, Spanish, etc.) as additional language(s) that they use and are in daily contact with, highlighting their highly multilingual environment.

3. Results

The quantitative analysis showed a variety of statistically significant outcomes regarding the attitudes of Vojvodina Hungarians towards the three guises and the influence of digital habits. A strong positive correlation was found between active and frequent use of digital devices and the internet, multilingualism, frequent contact with multiple languages online, and positive attitudes towards translanguaging. To begin with, participants who reported encountering more than 2 languages (especially English) online on a daily basis and also said they used digital devices and the internet, and consumed social media up to 5 hours daily, showed a tendency to hold more positive attitudes (rating speakers positively on the solidarity and status traits) towards speakers who engaged in translanguaging and who spoke the Vojvodina Hungarian variety in the recordings. While the analysis did not show any significant gender-related differences in attitudes to the three guises, it did show that age was a much more decisive factor. In general, younger generations and individuals roughly up to the age of 49 reported speaking more than 1 language (and rating themselves higher on a 5-point Likert-scale) and exhibited more positive attitudes towards speakers practicing translanguaging when compared to those aged 49 and over. Conversely, those who spent less time online, encountered less languages on a day-to-day basis, and were generally older (over the age of 49), tended to favor the non-translanguaging varieties (Hungary Hungarian and Vojvodina Hungarian) and rated speakers more positively as opposed to those who engaged in translanguaging. Therefore, age was also a decisive factor when attitudes towards the standard Hungary Hungarian and the non-standard Vojvodina Hungarian varieties were compared to attitudes towards the Vojvodina Hungarian variety inclusive of translanguaging, reflecting more conservative and traditional views.

4. Conclusions

The present study aimed to explore the attitudes of Vojvodina Hungarians towards speakers engaging in translanguaging, by comparing these to their attitudes towards speakers who speak the two varieties of Vojvodina Hungarian and Hungary Hungarian without engaging in translanguaging. The study also focused on investigating whether and in what ways digital habits and digital language contact influence the Vojvodina Hungarians' attitudes towards the three guises. Based on the findings, positive attitudes towards translanguaging were found to correlate positively with frequent contact with and use of the internet and digital devices, encountering over 2 languages online regularly, as well as younger age. Furthermore, participants over the age of 49, who were less exposed to multiple languages and digital spaces, generally had more conservative views and showed a preference for the non-translanguaging varieties of both Hungary Hungarian and Vojvodina Hungarian. These findings highlight how contact with digital spaces and multilingual online environments play a crucial role in influencing linguistic tolerance. Due to convenience sampling and the small sample of the study, the findings elaborated on above cannot be safely generalized. Although the study focused on attitudes towards translanguaging and the impact of digital habits and digital language contact on these, it did not look at translanguaging in authentic and real-life contexts, which is especially prevalent in Vojvodina. Keeping this in mind, future research could explore what the encouragement and the practice of translanguaging could offer in more authentic contexts, such as education and communication. Additionally, studies could also explore different ways of its practical application as well as the benefits of using translanguaging as a pedagogical tool in the Vojvodina context.

Acknowledgements

Conducted with the support of EKÖP, financed by the National Research, Development and Innovation Fundation.

References

- Baker, C. 2001. *Foundations of bilingual education and bilingualism* (3rd edition). Clevedon, UK: Multilingual Matters.
- Cenoz, J., & Gorter, D. 2017. Minority languages and sustainable translanguaging: Threat or opportunity? *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 38/10. 901–912.
- Fenyvesi, A. 2012. Hungarian minorities in Romania, Slovakia and Serbia: Schoolchildren's attitudes to their languages (minority vs. majority languages vs. EFL) and teaching these languages in school. *Finnisch-Ugrische Mitteilungen Band* 35. 35–55.
- García, O., & Otheguy, R. 2019. Plurilingualism and translanguaging: Commonalities and divergences. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 23/1. 17–35.
- Kostic, A. 2025. Minorities in the digital space: Translanguaging practices of Vojvodina Hungarians online. *Alkalmazott Nyelvtudomány* 25/1. 84–103. doi: 10.18460/ANY.2025.1.005.
- Lambert, W. E., Hodgson, R. C., Gardner, R. C., & Fillenbaum, S. 1960. Evaluational reactions to spoken languages. *The Journal of Abnormal and Social Psychology* 60/1. 44–51.
- Osgood, C. E., J. Suci, G., & Tannenbaum, P. H. 1957. *The measurement of meaning*. Urbana: University of Illinois Press.
- Statut Autonomne Pokrajine Vojvodine [Statute of the Autonomous Province of Vojvodina]. 2014. *Official Gazette of AP Vojvodina* 20. <https://www.skupstinavojvodine.gov.rs/Strana.aspx?s=statut&j=EN>. Date of Access: 27 October 2025.

„ÚGY ÍROM, AHOGY MONDOM” – A REGIONÁLIS NYELVVÁLTOZATOK ÍRÁSBELI MANIFESZTÁCIÓI FELSŐ TAGOZATOS TANULÓK ONLINE INTERAKCIÓIBAN

Lukács Karolina

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

lukacs.karolina99@gmail.com

1. Bevezetés

1.1. A kutatás témája és relevanciája, elméleti háttére

A nyelvjárás a nyelv olyan területi és társadalmi meghatározottságú változata, amelyben az egyes idiolektusok közös, a standard normától azonos pontokon divergáló szerkezeti és funkcionális jegyeket mutatnak (Crystal 1998). A dialektizmus fogalma alatt e megközelítés szerint mindazon nyelvi sajátosságokat értjük, amelyek a regionális nyelvváltozatokban megjelennek, ám a kodifikált köznyelvben nem fordulnak elő (Kiss 2003). A nyelvjárások azonban nem pusztán nyelvi variánsok, hanem komplex társadalmi-kulturális konstrukciók, amelyek a lokális identitás, a közösségi összetartozás és a társadalmi önreprezentáció szimbolikus eszközei.

A nemzetközi szakirodalomban, különösen a német nyelvterületen, az elmúlt években jelentős hangsúlyt kapott a nyelvjárás nyelvhasználat digitális kommunikáció kontextusában történő vizsgálata. Számos empirikus kutatás igazolta, hogy az online interakció – különösen a közösségi média és az üzenetküldő alkalmazások (pl. WhatsApp, Facebook Messenger) – új lehetőséget teremt a regionális nyelvi sajátosságok írásbeli érvényesülésére (Alber et al. 2024; Glaznieks – Frey 2022; Niehaus 2020). Az eredmények azt mutatják, hogy a fiatalabb korosztály online nyelvhasználatát nagy mértékben jellemzi a helyi nyelvjárás szándékos utánzása, főként a dél- és délnémet, svájc-i és osztrák területeken.

A digitális kommunikáció intermediális státuszát (Veszelszki 2017) tekintve az online interakciók ugyanis egyszerre hordozzák a szóbeliség és az írásbeliség jellemzőit. Bár technikai értelemben írott szövegekről van szó, a kommunikációs helyzetek informális, spontán és dialogikus természete a beszélt nyelv funkcionális sajátosságait idézi. Ez a kettősség kedvez a nem standard nyelvi variánsok megjelenésének, így a nyelvjárás elemek is természetes módon integrálódhatnak az online diskurzusba (Hector 2017). Mindez tovább erősíti a dialektusok identitásjelölő szerepét, hiszen a vernakuláris nyelvhasználat a lokális kötődés és a csoportnormák tudatos nyelvi megjelenítésének eszköze (Beregszászi 2012).

Magyarországon mindeddig kevés kutatás foglalkozott a nyelvjárások textuális vonatkozásaival. A magyar szociolingvisztikai és dialektológiai vizsgálatok hagyományosan inkább a beszélt nyelvre koncentrálnak, míg a nyelvjárások írásbeli manifestációinak elemzése – néhány kivételtől eltekintve (pl. Kiss 1999; Boda 2011; Parapatics 2020) – periférikus területnek számít. A digitális kommunikáció nyelvjárás kontextusban történő vizsgálata csak az utóbbi években kezdett el kibontakozni, a témában mindeddig kevés hazai kutatás született (l. Bodó 2018; Parapatics 2020; Presinszky 2024). Mindazonáltal a rendelkezésre álló eredmények arra utalnak, hogy a magyar nyelvterületen is hasonló tendenciák figyelhetők meg, mint a nemzetközi mintákban.

1.2. A kutatás célja

Jelen kutatás célja a magyar középpalóc nyelvjárás területén élő általános iskolás tanulók online kommunikációjában megjelenő nyelvjárás elemek feltárása és bemutatása. A vizsgálat törekszik annak meghatározására, hogy a tanulók milyen nyelvi szinteken, milyen mértékben és funkcióban, illetve milyen attitűddel alkalmazzák a regionális nyelvváltozatokat a digitális diskurzusban. A kutatás hozzájárul a magyar digitális nyelvhasználat szociodialektológiai megértéséhez, valamint a nyelvjárás írásbeliség új kontextusban való értelmezéséhez.

1.3. Kutatási kérdések és hipotézisek:

A kutatás arra a kérdésre keresi a választ, hogy milyen gyakorisággal és milyen nyelvi szinteken (fonetikai, morfológiai, lexikai) jelennek meg a középpalóc nyelvjárás elemek az érintett területen élő, felső tagozatos tanulók online kommunikációjában; továbbá milyen funkcionális és identitásképző szerepet töltenek be a fiatalok digitális interakcióiban.

A korábbi nemzetközi, illetve hazai eredmények tükrében hipotéziseim, hogy a felső tagozatos tanulók aktívan és tudatosan integrálják a nyelvjárás elemeket online kommunikációjukba, a dialektális jelenségek pedig elsősorban a hangtani és lexikai szinteken manifestálódnak. Feltételezem továbbá, hogy a digitális interakciókban használt nyelvjárás formák előfordulása korrelál a lakóhely és az iskola földrajzi elhelyezkedésével, valamint a nyelvjárás írásmód az online térben a csoportkohézió és a lokális identitás megjelenítésének eszközeként működik.

2. Módszertan

Az kutatás alapját az a 337 tanuló által kitöltött, önbevalláson alapuló kérdőív vizsgálata képezte, amelyet tanulói Messenger-osztálycsoportok üzenetanyagának célzott nyelvészeti elemzésével egészítettem ki. A minta kiértékelése öt oktatási intézményt foglalt magában – köztük városi nyolc osztályos gimnáziumot, falusi kisiskolákat, magyarországi és felvidéki intézményeket egyaránt –, biztosítva a társadalmi és regionális sokszínűséget.

A kérdőív a diákok nyelvhasználati preferenciáit, nyelvjáráshoz fűződő attitűdjeit, valamint a közösségi kommunikáció nyelvi normáira vonatkozó nézeteit térképezte fel, míg a 442 üzenetből (6218 szövegszó) álló chatbeszélgetések elemzés során a bennük előforduló dialektális elemeket nyelvi szintenként rendszereztem és kontextuálisan értelmeztem. A kinyert adatokat a felállított hipotézisek alátámasztása érdekében statisztikai módszerekkel (ANOVA) hasonlítottam össze.

3. Eredmények és következtetések

A kutatás eredményei megerősítették részben megerősítették kiinduló hipotéziseket. Az elemzés egyértelműen rávilágított arra, hogy a tanulók digitális kommunikációjában a nyelvjárási jellegzetességek használata gyakori, és sok esetben tudatos nyelvi választásként értelmezhető. A legnagyobb arányban hangtani és lexikai eltérések figyelhetők meg, míg az alaktani jelenségek írásban korlátozottabban, csupán elvétve jelennek meg. A nyelvjárási elemek előfordulási gyakoriságát jelentős mértékben befolyásolja a tanulók lakóhelye: a kisebb településeken élő diákok íásaiban markánsabban érvényesülnek a regionális sajátosságok, míg a városi környezetben, kiváltképp a gimnáziumi tanulók esetében a standard nyelvhasználat dominál. A szlovákiai minta azonban relatíve homogénebb képet mutatott, ami arra utal, hogy a települési hierarchia kevésbé befolyásolja a digitális nyelvhasználatot, feltehetően a magyar nyelvű kommunikáció eltérő társadalmi beágyazottsága miatt.

A középpalóc nyelvjárási területen élő fiatalok online kommunikációjában a dialektális elemek nem periférikus, hanem integráns részét képezik a nyelvhasználatnak, amit az is bizonyít, hogy 83%-uk gondolja úgy, hogy ismer olyan kortársat, aki rendszeresen alkalmaz regionális elemeket az online csevegések során. A kérdőíves válaszok tanúsága szerint a nyelvjárási jegyek alkalmazása a tanulók közösségi kommunikációjában számukra „normálisnak” számít, míg a standard nyelvváltozat használata sokak számára „furcsa” vagy „mesterséges” benyomást kelt. A nyelvjárási írásbeliség tehát a digitális interakciókban nem csupán nyelvi jelenség, hanem társadalmi identitásperformansz is, amely az önkifejezés, a közösségépítés és a nyelvi sokszínűség megőrzésének egyaránt eszköze. A jövőbeli kutatások számára releváns irányt jelenthet más nyelvjárási régiók bevonása, valamint a dialektális írásbeliség diskurzuselemző és pragmatikai szempontú feltárása.

Irodalom

- Bodó, Cs. 2017. Mediatizált nyelvjárások. In: Benő Attila és Fazakas Noémi (szerk.): *Élőnyelvi kutatások és a dialektológia. Válogatás a 19. élőnyelvi Konferencia – Marosvásárhely, 2016. szeptember 7–9. – előadásaiból*. Kolozsvár: Erdélyi Múzeum Egyesület.
- Alber, B., Frey, J., Glaznieks, A., Glück, A., & Kokkelmans, J. 2024. Verschriftungsprinzipien Im Geschriebenen Dialekt: WhatsApp-Nachrichten Aus Südtirol. *Linguistik Online* 127/3. 25–49.
- Beregszászi, A. 2012: *A lehetetlent lehetni. Tantárgy-pedagógiai útmutató és feladatgyűjtemény az anyanyelv oktatásához a kárpátaljai magyar iskolák 5–9. osztályában*. Budapest: Tinta Könyvkiadó.
- Boda, A. 2011. A helyesírás tanítása nyelvjárási háttérű tanulók számára. *Anyanyelv-pedagógia* 4/3. (Utolsó elérés: <https://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=333> – 2025. 09. 26.)
- Crystal, D. 1998. *A nyelv enciklopédiája*. Budapest: Osiris Kiadó.
- Glaznieks, A., & Frey, J. 2018. Dialekt als Norm? Zum Sprachgebrauch Südtiroler Jugendlicher auf Facebook. In: Ziegler, Arne (ed.): *Jugendsprachen/Youth Languages: Aktuelle Perspektiven internationaler Forschung/Current Perspectives of International Research*. De Gruyter: Berlin/Boston.
- Hector, T. 2017: Nutzungskontexte und Dialogizität von WhatsApp-Sprachnachrichten. *Studentische Arbeitspapierreihe Sprache und Interaktion* 2017/8.
- Kiss, J. 1999. Az anyanyelvoktatás, a nyelvjárások és a nyelvjárási háttérű iskolások. *Magyar Nyelvőr* 123/4. 373–381.
- Kiss J. (szerk.) 2003. *Magyar dialektológia*. Budapest: Osiris Kiadó.
- Niehaus, K. 2020. Augschburgerisch auf Facebook: Enregisterment und Mediatisierung eines urbanen Dialekts. *Zeitschrift für Angewandte Linguistik* 73/1. 239–268.
- Parapatics, A. 2020. *A magyar nyelv regionalitása és a köznevelés: Tények, problémák, javaslatok*. Budapest: Tinta Könyvkiadó.
- Presinszky, K. 2024. The use of Slovakia Hungarian dialects in social media. *Hungarian Studies* 38/1. 37–49.
- Veszelszki, Á. 2017. *Digilect. The Impact of Infocommunication Technology on Language*. De Gruyter: Saur, Berlin/Boston.

BELSŐ TÖBBNYELVŰSÉG: DIATOPIKUS VARIÁCIÓ SZINKRÓN NÉMET–MAGYAR KÉZISZÓTÁRAKBAN

Nagy Illés

Eötvös Loránd Tudományegyetem, Nyelvtudományi Doktori Iskola

nagy.illes55@gmail.com

1. Bevezetés

1.1. A kutatás diszciplináris, elméleti háttere

A lexikográfia a szótárírás elméletéeként és gyakorlataként magába foglalja mind a szótárírás gyakorlati tevékenységeit, mind a szótárak elkészítési módszereinek elméleti tanulmányozását (Fóris 2018), míg a metalexikográfia a szótárkutatás, illetve szótárkészítés elméletéeként tartható számon (Fata & Muráth 2020). A kutatás a belső többnyelvűség megközelítéséből indul ki, melyhez mérten a nyelv egy olyan egység, mely poliszisztematikus vonásokkal rendelkezik, több rendszert is magába foglal (Wandruszka 1975), így nem egy absztrakt, zárt monoszisztémát, hanem különféle beszédmódokból felépülő poliszisztémát tükröz (Vukosav 2022), melynek rész-szókészletei differensek, mégis átfedéseket, metszeteket képezhetnek egymással (Schlaefler 2002). A belső többnyelvűség több nyelvváltozat meglétére és használatára utal (Rehbein 2014), maga a nyelvváltozatok fennállása pedig különféle nyelvi lehetőségek azonos szándék mellett történő rendelkezésre állásaként írható le, mely mind a beszélő, mind a nyelv szintjén megfigyelhető (Löffler 2005).

1.2. A kutatás célja

A kutatás célja az, hogy megfigyelje, a belső többnyelvűség és a nyelvváltozatok lexikológiai alapelvei miként érvényesülnek a vizsgált szótárakban, pontosabban azok diatopikus jelöléseket tartalmazó szócikkeiben. A nyelvváltozatok szótárakban történő reprezentálása ugyanis mind a nyelvhasználók, mind a nyelvtanulók szempontjából fontos kérdés, a dolgozat legfőbb célja tehát megfigyelni, hogy a diatopikus variánsok miként szerepelnek a vizsgált kiadványokban, illetve, hogy kritikai javaslatokat fogalmazzon meg a megfigyelés észrevételeire, eredményeire vonatkozóan.

1.3. A kutatás kérdései, hipotézisei

A kutatás átfogó kérdése az, hogy (a belső többnyelvűség jegyében) a vizsgált kiadványok hogyan kezelik a nyelv egy bizonyos dimenzióját (a nyelvi dimenziók elméletéhez vö. Felder 2016), a diatopikus variációt. Kérdésként merül fel, hogy mely nyelvváltozatokat integrálták a szerkesztők a szótár struktúrájába, valamint milyen elvek alapján, milyen módszerekkel valósították ezt meg. A kutatás egyik alapvető feltételezése, hogy a vizsgált szótárakban a pluricentrikus szemlélet dominál, amely mellett a pluriareális szemlélet is érvényesül. Az eredményekkel kapcsolatban támasztott hipotézis az, hogy a vizsgált adatokban az osztrák nyelvváltozatban használatos szókincs van előtérben, illetve hogy a szótárak számos esetben utalnak a német nyelv déli területei között megfigyelhető nyelvi átfedésekre, kiváltva a délnémet és osztrák terület között. Ehhez társul az a kérdés, hogy milyen jelölési technikával (Ammon 1993) dolgoztak a szerkesztők a különféle nyelvi helyzetek (például földrajzi területek közötti átfedések) felvázolásának érdekében.

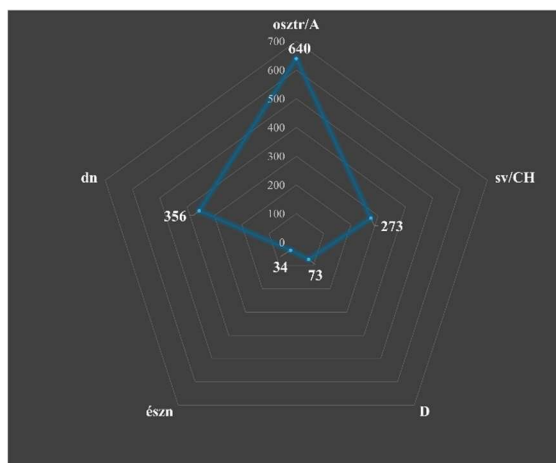
2. Módszertan

A kutatás során két szótár került megfigyelésre. Mindkét kiadás kétnyelvű, szinkrón, német–magyar kéziszótár. A szótárak kiválasztásában a nyelvpár és szótártípus megegyezése játszott fontos szerepet, valamint az, hogy két olyan szótár kerüljön elemzésre, melyek széles körben ismertek a német–magyar lexikográfiában. A szótárak manuálisan kerültek áttekintésre, ennek folyamán diatopikus markereiknek használata (például *osztr*, mint *osztrák*, vagy *dn*, mint *délnémet*) indokolta a releváns szócikkek felvételét a korpuszba, melyek egy ennek céljából létrehozott dokumentumban kerültek összesítésre. Így tehát két dokumentum született, melyek közül a Grimm szótárból gyűjtött szócikk-állomány 988 szócikket, míg az Akadémiai Kiadó szótárából nyert gyűjtemény 186 szócikket tartalmaz. Ezek alapján kerültek összesítésre a szótárak diatopikus jelölései.

3. Eredmények

A szótárban található diatopikus adatok között – a hipotézisnek megfelelően – az osztrák nyelvváltozat és a déli nyelvterület, illetve az ott fellelhető nyelvi átfedések állnak a rangsor élén, ezt a szerkesztők mindkét esetben igyekeznek egy (a Grimm szótár esetén különösen részletekbe menő) megfelelő jelöléskultúrával, jelöléskombinációkkal szemléltetni (mint például a *heuer* szó esetén a Grimm szótárban *dn*, *osztr*, *sv* jelöléssel). Terjedelmi okokból jelen esetben csupán a Grimm szótár ábrája látható, mely a kutatás során végzett számszerűsítéseknek köszönhetően egyfajta diatopikus térképet szolgáltat a kéziszótárhoz. Megfigyelhető ezzel

együtt, hogy a szótárakban mind a pluricentrikus, mind a pluriaréális nyelvszemlélet érvényesül, előbbi az osztrák szókincsnek a szótár diatopikus utalásaiban való dominanciájából adódóan jelentősebben.

1. ábra A Grimm német–magyar kéziszótár diatopikus jelölőinek aránya

4. Következtetések

Bár mindkét szótár igyekszik egy rájuk jellemző jelölési technikával feltüntetni a különféle diatopikus variánsokat, számos jelölés nem egyértelmű, vagy nem kellően értelmezhető, így a nyelvtanulók és nyelvhasználók szemszögéből fontos lenne ezeknek egyértelműsítése magában a szótárban, mint például a *Kälberne* és *Gespritzte* címszavak esetén a Grimm szótárban, melynek során nem világos a két jelölés közötti különbségtétel, illetve a szerkesztők nem fejtik ki azt. Egy másik példa erre a *fegen* címszó az Akadémiai Kiadó szótárában, mely mellett a *főként én* (azaz *főként északnémet*) besorolás olvasható, nem szerepel a szótárban azonban információ arra vonatkozóan, hogy egy adott variáns miért *főként* egy nyelvváltozathoz sorolnak, hogy pontosan mire vonatkozik ez a meghatározás. Fontos lenne tehát több (a kutatásban említett számos egyéb) esetben következetesebbé tenni a jelöléshasználatot, illetve megindokolni az adott jelöléskombináció vagy jelölés használatát.

Irodalom

- Ammon, U. 1995. Kloss, Knödel oder Klumpen im Hals? Über Teutonismen und die nationale Einseitigkeit der Dudenbände. *Sprachreport*. Nr. 95. 1-4.
- Fata, Ildikó & Muráth, Judit 2020. A magyarországi meta-szaklexikográfiai kutatásokról. In: Muráth, Judit (szerk.): *Magyar szaklexikográfia*. Budapest: Tinta Könyvkiadó. 37-74.
- Felder, E. 2016. *Einführung in die Varietätenlinguistik*. Darmstadt: WBG Academic.
- Fóris, Ágota 2018. *Lexikológiai és lexikográfiai ismeretek magyar (mint idegen nyelv) tanároknak*. Budapest: KRE – L'Harmattan.
- Kellermeier-Rehbein, B. 2014. *Plurizentrik. Einführung in die nationalen Varietäten des Deutschen*. Berlin: Erich Schmidt Verlag.
- Löffler, H. 2005. Wieviel Variation verträgt die deutsche Standardsprache? Begriffsklärung: Standard und Gegenbegriffe. In: Eichinger, Ludwig M. & Kallmeyer, Werner (eds.): *Standardvariation. Wie viel Variation verträgt die deutsche Sprache?* Berlin/New York: Walter de Gruyter. 7-27.
- Schlaefel, M. 2002. *Lexikologie und Lexikographie*. Berlin: Erich Schmidt.
- Vukosav, M. K. 2022. Kulturelle Identität in plurikulturellen Kontexten. In: Felder, Ekkehard & Gardt, Andreas (eds.): *Handbücher Sprachwissen Bd. 22, Handbuch Mehrsprachigkeit*. Berlin/Boston: Walter de Gruyter. 383–398.
- Wandruszka, M. 1975. Mehrsprachigkeit. In: Eggers, Hans, Erben, Johannes, Leys, Odo, Neumann, Hans & Moser, Hugo (eds.): *Sprache der Gegenwart. Schriften des Instituts für deutsche Sprache*. Düsseldorf: Pädagogischer Verlag Schwann. 321-350.

Elemzett szótárak

- Halász, Előd, Földes, Csaba, & Uzonyi, Pál 2018. *Német–magyar kéziszótár*. Budapest: Akadémiai Kiadó.
- Hessky, Regina (főszerk.) 2020. *Német–magyar kéziszótár*. Szeged: Grimm/Maxim.

MAGYAR ANYANYELVŰ DOHÁNYZÓK ÉS NEM DOHÁNYZÓK ZÖNGEMINŐSÉGE FRÁZISVÉGEKEN

Pirsel Katalin

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem
ELTE Nyelvtudományi Kutatóközpont
MTA–ELTE NYTK Lendület Neurofonetikai Kutatócsoport

pirsel.katalin@nytud.elte.hu

1. Bevezetés

Magyarországon közel 2,4 millió felnőtt dohányzik a 2019-ben végzett európai felmérések szerint. Míg a nők 22%-a, addig a férfiak 27%-a dohányzik naponta (KSH 2024). Számos tanulmányban találtak különbséget a dohányzók és a nem dohányzók zöngeminőségében: az alacsonyabb f_0 -t, a shimmer és a jitter (Tafiadis et al. 2017; Vincent & Gilbert 2011; Vuković et al. 2022) értékeit tekintve. Onen és munkatársai (2023) ugyanakkor az általuk mért akusztikai paraméterekben (átlagos f_0 , shimmer, jitter, HNR) egyáltalán nem találtak különbséget a dohányzók és nem dohányzók beszéde között. A dohányzás időtartamának növelésével az akusztikai paraméterek elváltozásának detektálhatósága is növekszik mindkét nem esetében (Chai et al. 2011; Vincent & Gilbert 2011).

A dohányzás tényétől függetlenül is vannak olyan szintaktikai pozíciók, ahol a beszélők megváltoztathatják zöngeminőségüket. Több nyelvben, így a magyarban is a beszélők a mondatvég, illetve az ehhez illeszkedő frázisvég jelzésére tendenciaszerűen használják a glottalizációt (Markó 2011). Magánhangzóközi helyzetben az intonációs frázishatár előhívó tényezője a glottalizációnak (Markó 2013). Felmerül a kérdés, hogy a dohányzók, akik beszédének zöngeminősége tipikusan eltérő a nem dohányzókétól, hogyan valósítják meg a frázisvégen tipikusan bekövetkező zöngeminőség-váltást. A kutatásom célja volt kimutatni, hogy a dohányzás hogyan befolyásolja a frázisvégi zöngeminőséget. Első hipotézisem, hogy a dohányzók nagyobb arányban glottalizálnak frázisvégen, mint a nem dohányzók. Második hipotézisem szerint különbség mutatkozik a beszélő nemétől függően a glottalizáció gyakoriságában. Mivel a dohányzás hatásai jobban érintik a nők beszédét (Simberg et al. 2015), ezért feltételezhető, hogy a nők többet fognak glottalizálni frázisvégen a férfiakhoz viszonyítva.

2. Módszertan

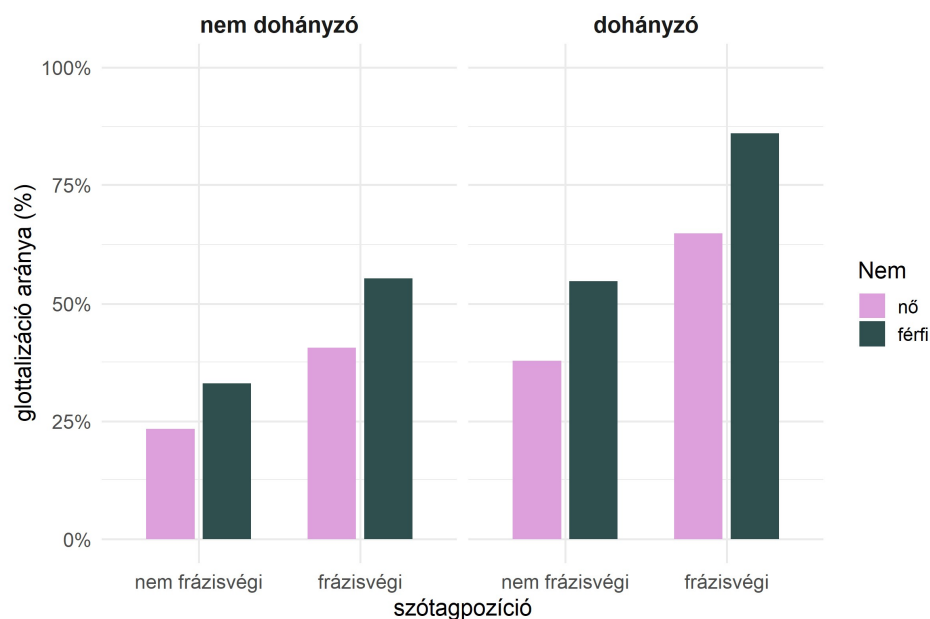
Elemzéseimhez 10 dohányzó (23–29 évesek, átlagéletkor 25,5) és 10 nem dohányzó (20–29 évesek, átlagéletkor 25,3) beszélő anyagát hasonlítottam össze. Mindkét csoportban 5-5 férfi és 5-5 női beszélőt vizsgáltam. A BEA (Gósy et al. 2012) mondatolvasás részéből választottam ki 12 mondatot, amiknek az utolsó 6 szótagját vettem figyelembe. Szelektálási szempont volt az egy intonációs frázissal való megvalósulás, továbbá a magánhangzótorlódások elkerülése az említett szótagokban. A mondatokat audiovizuális módszerrel címkéztem a Praat (Boersma & Weenink 2025) programban. Jelöltem a mondatok számát, a szótagok magánhangzójának zöngeminőségét (modális, glottalizált, leheletes), illetve a szótagok sorszámát. Mivel leheletes zöngéből csak hatot detektáltam, így kihagytam a jelenlegi elemzésekből. A hangfájlokon Praat scriptet futtattam (Kohári 2014; Kohári 2017), majd statisztikai próbának Fisher egzakt tesztet végeztem az R 4.5.2 szoftverrel.

3. Eredmények

A nőket és a férfiakat összehasonlítva kijelenthető, hogy a férfiak szignifikánsan nagyobb arányban ($p < 0,001$; $OR = 0,52$) glottalizálnak a nőknél. Dohányzási státuszuk alapján a női és a férfi dohányzók is szignifikánsan ($p < 0,001$) többet glottalizálnak nem dohányzó társaiknál. Összehasonlítottam a frázisvégi, valamint a nem frázisvégi szótagok közti különbséget is. Mindkét nem esetében szignifikáns ($p < 0,001$) különbség mutatkozott a szótagpozíció alapján. A dohányzás tényétől és a szótagpozíciótól függően elmondható, hogy mind a női dohányzók és nem dohányzók, mind a férfi dohányzók és nem dohányzók szignifikánsan többet glottalizálnak frázisvégen, mint nem frázisvégi pozícióban (a férfi dohányzók esetében $p < 0,002$; a többi kategóriában $p < 0,001$) (1. ábra).

4. Következtetések

Az eredmények alapján kijelenthetjük, hogy az általános gyakoribb frázisvégi glottalizáció mellett a dohányzásnak befolyásoló szerepe van a glottalizáció gyakoriságára. Mindkét nemből szignifikáns kapcsolatot látunk a dohányzás ténye és a megvalósult zöngeminőség között. További zöngeminőséget befolyásoló tényező a szótagok elhelyezkedése. Frázisvégen gyakoribb volt a glottalizáció, mint nem frázisvégen nők és férfiak esetében is. Frázisvégen a dohányzás hatása is érvényesült, ugyanis a dohányzó beszélők többet glottalizáltak ezen szótagokon, mint nem frázisvégen, mindkét nem esetében.

1. ábra Glottalizáció aránya frázisvégen és nem frázisvégen dohányzási státusz és nem szerint

Irodalom

- Boersma, P., & Weenink, D. 2025. Praat: doing phonetics by computer [Computer program]. 6.4.44. verzió. <http://www.praat.org/> (A letöltés ideje: 2025. szeptember 25.)
- Chai, L., Sprecher, A., Zhang, Y., Liang, Y., Chen, H., & Jiang, J. 2011. Perturbation and Nonlinear Dynamic Analysis of Adult Male Smokers. *Journal of Voice* 25/3. 342–347.
- Gósy, Mária, Gyarmathy, Dorottya, Horváth, Viktória, Grácsi, Tekla Etelka, Beke, András, Neuberger, Tilda, & Nikléczy, Péter 2012. BEA: Beszéltnyelvi adatbázis. In: Gósy, Mária (szerk.): *Beszéd, adatbázis, kutatások*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 9–24.
- Kohári, Anna 2017. A magánhangzók és a mássalhangzók időtartamának egyensúlya. *Beszédkutatás* 25. 119–134.
- Kohári, Anna 2014. Tempóváltozások a vizsgált szakasz nagyságának függvényében. *Beszédkutatás* 22. 220–236.
- Markó, Alexandra 2011. A glottalizáció határjelző szerepe a felolvasásban. *Beszédkutatás* 2011. 31–45.
- Markó, Alexandra 2013. *Az irreguláris zöngé funkciói a magyar beszédben*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 2024. *Fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon*. https://ksh.hu/kiadvanyok/fenntarthato-fejlodes-indikatorai/2024/1-18?utm_source=chatgpt.com#1-abra
- Onen, C., Golac, H., Songur, E. T., & Kemaloglu, Y. K. 2023. Acoustic and auditory-perceptual analysis of voice in the female smokers who do not have self-reported voice complaint. *Journal of Voice* 37/2. 297.e1–297.e6.
- Simberg, S., Udd, H., & Santtila, P. 2015. Gender differences in the prevalence of vocal symptoms in smokers. *Journal of Voice* 29/5. 588–591.
- Tafiadis, D., Toki, E. I., Miller, K. J., & Ziavra, N. 2017. Effects of early smoking habits on young adult female voices in Greece. *Journal of Voice* 31/6. 728–732.
- Vincent, I., & Gilbert, H. R. 2011. The effects of cigarette smoking on the female voice. *Logopedics Phoniatrics Vocology*, 37(1), 22–32.
- Vuković, B., Čalasan, S., & Vegar, A. 2022. Influence of smoking on voice quality. *Biomedicinska Istraživanja* 13/1. 20–26.

THE GENERATIONAL FRAMING OF WOMEN IN MULTILINGUAL ALGERIAN ONLINE COMMENTARY: A COMPARATIVE FACEBOOK CASE STUDY

Meriem Rahmani

Doctoral School of English Applied Linguistics, University of Szeged
Rahmeriem02@gmail.com

1. Introduction

Aligned with the tremendous access to digital affordances, humanity has witnessed an unprecedented surge in linguistic creativity across various online platforms, which could be considered a byproduct of the cognitive ecology they provide. Within these digital spaces, individuals implicitly express patterns of self-identity and, by extension, draw a clear picture of the cultural reality in which they live. In this light, language acts as an indicator of the conceptual frames through which users interpret their sociocultural worldview while also facilitating the negotiation of shared identities, given the collaborative nature of this milieu. As Houichi and Dekhil (2023) observe, the intersection of multiple languages on social media platforms creates a vibrant space for expression in multilingual contexts, such as Algeria, where users incorporate Arabic, French, and increasingly English for self-expression across digital formats. Yet, Algerian generations adopt and reproduce different ideologies through their distinct experiences with digital media and evolving sociocultural norms. As a result, even when users share the same cultural background, their generational framing of social situations diverges. Facebook serves as a recurring stage where these frames become most visible: threads about women's public roles frequently escalate into debates that showcase contrasting moral, cultural, and ideological stances. Examining how each cohort frames women's roles thus offers insight into these generational shifts.

1.1 Theoretical background

Investigations conducted on language and gender have continually emphasized how discourse mirrors ideology, yet few studies have covered this process from a cognitive-linguistic perspective. Building on Fillmore's (1982) Frame Semantics and incorporating elaborated notions by Gawron (2008) and Boas & Dux (2017), this research views meaning in multilingual speech as a network of common frames reinforced by lexical and critical choices. This analytical lens examines how Facebook online users construct moral and social meanings around women. In order to situate these constructions within larger ideologies of gender and power, Lazar's (2005) feminist discourse analysis is subsequently integrated. Edmunds and Turner's (2005) framework of Global Generations further informs the comparative analysis of the study, drawing on the idea of *antagonistic generational units* to emphasize the divergence of the cohorts in terms of linguistic framing, ideological alignment, and interpretive patterns within online discourse. Applying this robust theoretical grounding to the Algerian context addresses a significant gap: despite existing work on Algerian multilingualism and gender, little research has explored how different generations linguistically frame women in digital environments. This study does so by integrating cognitive, feminist, and generational approaches within a corpus-based analysis of Algerian online discourse.

1.2 Aims of the Study

This investigation aims to compare how Algerian Generation X (1965–1980) and Generation Z (1997–2012) linguistically frame women in Facebook comment threads, with a particular focus on how multilingual code mixing among Arabic, French, and English reflects distinct cognitive and ideological orientations, with a particular interest to uncover how each cohort's language use evaluates women's roles in contemporary Algerian digital culture through integrating Frame Semantics, Feminist Discourse Analysis, and Generational Theory.

1.3 Research Questions and Hypotheses

The following research questions were formulated to conduct this study:

1. How do Generation X and Generation Z differ in the conceptual frames they employ when discussing women's roles online?
2. How does multilingual code-mixing (Arabic, French, English) contribute to stance-taking and ideological evaluation within these frames?

In line with these questions, the study advances two research hypotheses:

H1: Generation X will employ frames grounded in traditional moral and cultural schemas that emphasize social order, propriety, and family roles, whereas Generation Z will employ more individualistic and egalitarian frames that reflect globalized and digitally mediated gender ideologies.

H2: Multilingual code-mixing will serve distinct pragmatic and evaluative functions across generations: Generation X will use French and Arabic for authority and cultural legitimacy, whereas Generation Z will use English to express modernity, irony, and distance from traditional norms.

2. Methods

A comparative corpus-discourse and frame analysis was conducted on public Facebook comment threads focusing on women's public roles. The dataset consists of approximately 120 comments (≈ 60 per cohort), selected through purposive sampling of posts addressing the same theme. Generational classification employed high-confidence indicators, such as explicit birth year or graduation date provided in profiles, while medium-confidence indicators were based on linguistic anchors such as "back in the 90s." Comments lacking sufficient evidence were excluded. Each comment was coded for three analytic dimensions: (1) frame type, (2) stance markers, and (3) language choice and code-switching function (Arabic/French/English). Ethical protocols for public digital data were observed in accordance with AoIR and BPS guidelines.

3. Results

Preliminary findings suggest that Generation Z commenters exhibit higher frequencies of empowerment-oriented frames and more frequent English or hybrid code-switching, whereas Generation X discourse favors moral or tradition-based frames expressed predominantly in Arabic and French. Such patterns reflect deeper generational differences in sociolinguistic ideology.

4. Conclusion

This research project seeks to emphasize how linguistic framing operates as a cognitive reflection of generational perspectives in Algerian digital discourse. Additionally, the study will contribute to understanding how language, ideology, and culture intersect by comparing how Generation X and Generation Z conceptualize women's roles in Facebook comment threads. Ultimately, this approach seeks to provide an empirical insight into how cognitive and sociocultural factors jointly shape gendered meaning-making as well as identity expression across generations in non-Westernized multilingual online contexts.

5. References

- Boas, H. C., & Dux, R. (2017). *From the past into the present: From case frames to semantic frames*. *Linguistics Vanguard*, 3(1). <https://doi.org/10.1515/lingvan-2016-0003>
- Edmunds, J., & Turner, B. S. (2005). *Global generations: Social change in the twentieth century*. *The British Journal of Sociology*, 56(4), 559–577. <https://doi.org/10.1111/j.1468-4446.2005.00083.x>
- Fillmore, C. J. (1982). *Frame semantics*. In *Linguistics in the Morning Calm* (pp. 111–137). Seoul: Hanshin Publishing Co.
- Gawron, J. (2011). *Frame semantics*. In C. Maienborn, K. Heusinger, & P. Portner (Eds.), *Semantics: An international handbook of natural language meaning, Volume 1* (pp. 664–687). Berlin: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9783110226614.664>
- Houichi, A., & Dekhil, A. K. (2023). *The role of social networking sites in transforming the Algerian society: From a Francophone to an Anglophone tendency*. *International Journal of Media and Information Literacy*, 8(1), 74–83. <https://doi.org/10.13187/ijmil.2023.1.74>
- Lazar, M. M. (2007). *Feminist critical discourse analysis: Articulating a feminist discourse praxis*. *Critical Discourse Studies*, 4(2), 141–164. <https://doi.org/10.1080/17405900701464816>

COGNITIVE ALIGNMENT AND INTERPRETIVE DISFLUENCY IN AR-ENHANCED LITERARY READING¹

Benjamin Roman

University of Alicante

br51@alu.ua.es

1. Introduction

1.1. Topic and Relevance

In the field of technology-enhanced language learning, augmented reality (AR) is widely discussed as a means of enriching student experiences. Empirical research has documented positive effects of AR on vocabulary learning, motivation, and engagement in second and foreign language contexts (Akçayır & Akçayır, 2017; Du et al., 2024; Lai & Chang, 2021). However, much less attention has been paid to how AR-mediated multimodal cues impact specific applied linguistic processes, such as inferential comprehension.

Within applied linguistics, inferential comprehension constitutes a central component of advanced L2 reading ability, requiring readers to integrate textual information with background knowledge to interpret symbolic meaning. These processes are cognitively demanding and vulnerable to disruption in second language contexts, where linguistic processing already places substantial demands on cognitive resources (Koda, 2007). Drawing on schema theory (Anderson & Pearson, 1984) and models of multimodal comprehension (Mayer, 2009), this study approached AR as a semiotic and cognitive mediating tool that can shape how learners allocate attention, construct inferences, and integrate multimodal cues with textual evidence during literary reading.

1.2. Aim of the Study

The present study aimed to test whether immersive AR scenes can enhance inference-making in advanced EFL readers, and how learners' interpretive experiences mediate these effects. The study thus combined performance-based assessment with qualitative reflection to better understand what learners comprehended and how they made sense of the multimodal AR environment.

1.3. Research Questions

- 1) To what extent does engagement with AR-enhanced literary materials influence advanced EFL learners' inferential reading comprehension, compared to text-based instruction?
- 2) How do learners' qualitative reflections and interpretive justifications help explain patterns observed in inferential comprehension, particularly in relation to multimodal cues introduced through AR?

2. Methods

The study employed a quasi-experimental mixed-methods design with advanced Spanish undergraduate EFL learners enrolled in an Applied Linguistics course. Forty-seven participants took part in the study (30 in the AR group; 17 in the control group). Group assignment followed intact class sections and was independent of pre-test performance. All participants completed pre- and post-tests targeting inferential reading comprehension.

Both groups read Edgar Allan Poe's "The Tell-Tale Heart" in digital format. The control group received a traditional close-reading lesson, while the experimental group interacted with two AR scenes developed in Onirix Studio. These scenes incorporated visual and auditory cues aligned with key narrative moments, including a nocturnal "eye" scene and an auditory hallucination scene featuring a heartbeat and a ticking clock.

Inferential comprehension was assessed using multiple-choice items accompanied by open-ended justifications. Quantitative data were analyzed using paired- and independent-sample t-tests. Qualitative responses were coded thematically in Atlas.ti following a hybrid deductive-inductive approach.

3. Results

Quantitative analyses revealed no statistically significant gains in overall inferential comprehension for either group. The control group showed a modest increase from pre- to post-test (65% to 71%), while the AR group showed a small decline (70% to 65%), trends that should be interpreted cautiously given unequal group sizes.

¹ This research has been funded by Generalitat Valenciana - Conselleria de Innovación, Universidades, Ciencia y Sociedad Digital, through the EDUC-AR project (Ref. CIAICO/2022/079).

Item-level analysis indicated that the decline in the AR group was largely attributable to a single item (Q2) targeting the symbolic interpretation of the narrator's auditory hallucination. While the AR group demonstrated near-ceiling performance on this item at pre-test (97% correct), correct responses decreased to 70% at post-test, whereas the control group showed an opposite pattern of improvement. Because the shift was confined to one item, this pattern suggests an item-specific interpretive effect.

Qualitative analysis of open-ended justifications and reflective responses illuminated the mechanism underlying this shift. Several AR participants explicitly attributed the sound to the ticking clock introduced in the AR scene, interpreting it as a literal auditory source rather than a symbolic manifestation of guilt. Other learners, however, demonstrated metacognitive awareness by questioning whether the AR elements introduced meanings not intended by the original text. These responses indicate that salient multimodal cues redirected inferential reasoning for some learners, while also generating moments of reflective engagement and productive struggle.

4. Conclusions

While AR did not yield measurable gains in inferential comprehension, the “clock effect” highlights an essential tension in immersive pedagogy: multimodal cues can either scaffold or derail higher-order cognition depending on their cognitive alignment. From a theoretical standpoint, this phenomenon illustrates how perceptually significant but pedagogically misaligned cues can overload working memory and fragment textual coherence. Yet, the same disruptions may also invite metacognitive repair and deeper reflection.

The study concludes that AR's pedagogical promise is at least partly contingent upon teachers' ability to recognize and leverage interpretive perturbances as opportunities for guided reflection. Future designs should balance technical reliability, incremental multimodal sequencing, and real-time scaffolding to harness confusion as a generative facet of comprehension.

References

- Akçayır, M., & Akçayır, G. (2017). Advantages and challenges associated with augmented reality for education: A systematic review of the literature. *Educational Research Review*, 20, 1–11. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2016.11.002>
- Anderson, R. C., & Pearson, P. D. (1984). A schema-theoretic view of basic processes in reading comprehension. In P. D. Pearson (Ed.), *Handbook of Reading Research* (pp. 255–291). Longman.
- Du, S., Sanmugam, M., & Mohd Barkhaya, N. M. (2024). The impact of augmented reality storybooks on children's reading comprehension and motivation. *International Journal of Interactive Mobile Technologies (iJIM)*, 18(24), 100–114. <https://doi.org/10.3991/ijim.v18i24.50793>
- Koda, K. (2007). Reading and language learning: Crosslinguistic constraints on second language reading development. *Language Learning*, 57(s1), 1–44. <https://doi.org/10.1111/0023-8333.101997010-i1>
- Lai, J.-Y., & Chang, L.-T. (2021). Impacts of augmented reality apps on first graders' motivation and performance in English vocabulary learning. *Sage Open*, 11(4), 21582440211047549. <https://doi.org/10.1177/21582440211047549>
- Mayer, R. E. (2009). *Multimedia Learning* (2nd ed.). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511811678>

RELIABILITY OF GPT MODELS IN ASSESSING EFL WRITING

Laura Soriano-Gonzalez¹ – Sandra Abad-Bataller²

¹Digital Language Learning (DL2), University of Alicante

²Digital Language Learning (DL2), University of Alicante

laura.soriano@ua.es, sandra.abad@ua.es

Written production is one of the most demanding skills in second language learning, requiring the integration of linguistic, cognitive, and communicative competences. Despite its pedagogical importance, teachers often struggle to provide the individualized feedback necessary for improvement, especially in large classes. Formative assessment through analytic rubrics promotes transparency and learner autonomy but is time-consuming and inconsistently applied (Brookhart, 2018; Plaindaren & Shah, 2019). The rise of Artificial Intelligence (AI), and particularly Large Language Models (LLMs), offers new possibilities for automating aspects of writing assessment. These systems can generate instant feedback and scores, potentially supporting learner self-regulation. However, previous research has reported problems such as oversensitivity, which refers to large score changes after minor edits, and overstability, where substantial revision leads still to no changes in score, raising concerns about reliability and validity (Kumar et al., 2023). Other studies, however, have shown strong correlations between models such as ChatGPT or Bard, now called Gemini, and human teachers, especially when clear instructions or examples are provided (Poole & Coss, 2024; Yavuz et al., 2024). These findings point to the crucial role of prompt design in determining model performance. Ethical considerations also persist, including data privacy, algorithmic bias, and the risk of over-reliance on AI tools in educational contexts (Huang, 2023; Smith, 2020).

This study explores whether two LLMs, GPT-4o and o3-mini, can be used as reliable tools for assessing English as a Foreign Language (EFL) writing, with a focus on supporting self-assessment rather than replacing human teachers. The research addresses three questions: (1) Are LLMs consistent with human evaluators in scoring essays? (2) What is the degree of exact and adjacent agreement between LLM and human scores? (3) How do different prompting strategies affect the models' performance? These questions aim to clarify the educational potential of LLMs for formative assessment of argumentative writing.

A quantitative experimental design was applied using 105 essays from the International Corpus Network of Asian Learners of English (ICNALE) (Ishikawa, 2013, 2020). One hundred essays were evaluated by GPT-4o and o3-mini, and five human teachers served as benchmarks. Four prompting strategies were tested: a rubric prompt, an emotional rubric, a few-shot prompt including examples, and an emotional few-shot version. The rubric was adapted from Jacobs et al. (1981). Rank-order consistency was measured with Spearman's correlation, and agreement was expressed through exact and adjacent (± 10 -point) matches. Chi-square tests analysed whether proficiency influenced model-human agreement, and correlation comparison tests examined differences between prompting strategies. The models were accessed with memory off to simulate realistic user conditions.

Both GPT-4o and o3-mini achieved moderate to strong correlations ($\rho \approx .60-.80$) with most human teachers, similar to human-human consistency levels. One rater with lower English proficiency diverged significantly from both models and other teachers, suggesting the models' reliability relative to human variability. Exact agreement with human scores was low (0–6%), while adjacent agreement ranged from 25% to 50%, comparable to inter-rater human agreement. GPT-4o performed best under rubric-based prompting, whereas o3-mini showed improved performance with emotional few-shot prompting. Both models, however, displayed narrow score ranges, typically clustering between 60 and 80 points.

These findings indicate that GPT-4o and o3-mini can consistently distinguish essay quality but are not suitable for precise grading. Their current pedagogical value lies in formative feedback and learner self-regulation. Teachers could use them to increase writing practice opportunities while maintaining oversight of final evaluations. Prompt design emerges as a decisive factor in optimizing results: rubric prompts work best for GPT-4o, while emotional few-shot prompts enhance o3-mini's performance. Nevertheless, educators should emphasize ethical use, protect student privacy, and train learners to interpret AI feedback critically rather than accept it unreflectively. Future research should include larger samples, assess qualitative feedback quality, and explore privacy-preserving, locally run models.

References

Brookhart, S. M. (2018). Appropriate Criteria: Key to Effective Rubrics. *Frontiers in Education*, 3. <https://doi.org/10.3389/educ.2018.00022>

- Huang, L. (2023). Ethics of Artificial Intelligence in Education: Student Privacy and Data Protection. *Science Insights Education Frontiers*, 16(2), 2577–2587. <https://doi.org/10.15354/sief.23.re202>
- Ishikawa, S. (2013). The ICNALE and Sophisticated Contrastive Interlanguage Analysis of Asian Learners of English. *Learner Corpus Studies in Asia and the World*, 1, 91–118. <https://doi.org/10.24546/81006678>
- Ishikawa, S. (2020). *Aim of the ICNALE GRA Project: Global Collaboration to Collect Ratings of Asian Learners' L2 English Essays and Speeches from an ELF Perspective*. 神戸大学国際コミュニケーションセンター. <https://doi.org/10.24546/81012494>
- Jacobs, H. L., Zinkgraf, S., Wormuth, D., Hartfiel, W., & Hughey, J. (1981). *Testing ESL composition: A practical approach*. Newbury House.
- Kumar, Y., Parekh, S., Singh, S., Li, J. J., Shah, R. R., & Chen, C. (2023). Automatic Essay Scoring Systems Are Both Overstable And Oversensitive: Explaining Why And Proposing Defenses. *Dialogue & Discourse*, 14(1), 1–33. <https://doi.org/10.5210/dad.2023.101>
- Plaindaren, C., & Shah, P. M. (2019). A Study on the Effectiveness of Written Feedback in Writing Tasks among Upper Secondary School Pupils. *Creative Education*, 10(13), Article 13. <https://doi.org/10.4236/ce.2019.1013269>
- Poole, F., & Coss, M. (2024). Can ChatGPT Reliably and Accurately Apply a Rubric to L2 Writing Assessments? The Devil is in the Prompt(s). *Journal of Technology and Chinese Language Teaching*, 15(1), 1–24.
- Smith, H. (2020). Algorithmic bias: Should students pay the price? *AI & SOCIETY*, 35(4), 1077–1078. <https://doi.org/10.1007/s00146-020-01054-3>
- Yavuz, F., Çelik, Ö., & Yavaş Çelik, G. (2024). Utilizing large language models for EFL essay grading: An examination of reliability and validity in rubric-based assessments. *British Journal of Educational Technology*, bjet.13494. <https://doi.org/10.1111/bjet.13494>

HÁTAL ÉS PUESSZEL KEZDÜNK MONDATOT: EGY NYELVI TRÉNING HATÁSA A PUES DISKURZUSJELÖLŐ HASZNÁLATÁRA

Szánthó Zsuzsa

ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem, MTA–ELTE NYTK Lendület Neurofonetikai Kutatócsoport, ELTE
Nyelvtudományi Kutatóközpont

szantho.zsuzsa@btk.elte.hu

1. Bevezetés

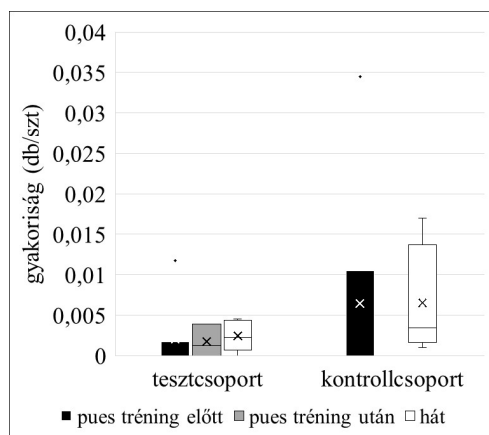
A beszéd gyakori verbális és nonverbális nyelvi elemei a diskurzusjelölők (a továbbiakban DJ), amelyek procedurális jelentéssel bírnak, ezáltal pragmatikai viszonyokat jeleznek a szövegben (Schirm 2021). A DJ-k többfunkciósak, funkciók szerinti kategorizációjukra különböző megközelítések találhatók a szakirodalomban (Travis 2005; Dér 2020; Schirm 2021). Gyakran vizsgálják tagmondatbeli pozíciójukat (Dér 2020) és a környezetükben előforduló szünettartást (Dér & Markó 2007). A spanyolban kiemelt gyakoriságú DJ a *pues*, amelynek leggyakoribb funkciója spanyol L1-ben a válasz jelölése (Travis 2005), ezzel szemben L2-ben gyakran használatos javításra is (Dickerson & Czerwionka 2024). A *pues* a spanyol–magyar szótárban *hát* ekvivalenssel mint töltelékszó szerepel (Dorogman 2011). A magyarban leggyakoribb és lexikailag a *pues*-szel megfeleltett *hát* DJ szintén jellemzően válaszelölő (mondandóindító) funkcióval bír (Dér 2020; Schirm 2021). Ez a két nyelv közötti párhuzam facilitálhatja a magyarajkú spanyol nyelvtanulóknak a *pues* DJ célnyelvre jellemző, válaszelölő funkcióban való használatát. Az idegennyelv-oktatásban a célnyelvre jellemző DJ-k használata a tréningmódszerrel hatékonyan tanítható (Dörnyei 1995). A módszer továbbá hozzájárulhat a nyelvtanulók hatékonyabb működéséhez nyelvhasználati helyzetekben (McCarthy 2013). Ezen helyzetekben felmerülő gátló jellegű jelenség az idegen nyelvi szorongás (INySz) lehet, amely az idegen nyelv-használattal kapcsolatos aggodalom a nyelvtanulóban (Horwitz et al. 1986; Piniel 2024). A jelen kutatás kérdése, hogy egy nyelvi és kommunikációs tréning alkalmas-e arra, hogy csökkentse a résztvevők INySz-ét, valamint hozzásegítse a résztvevőket a célnyelvre jellemző *pues* DJ gyakoribb és célnyelvre jellemző szerepben való használatához. A kutatás hipotézisei a következők. 1) A magyar anyanyelvűek a magyar megszólalásaikban a *hát* diskurzusjelölőt használják válaszelölő funkcióban. Az idegennyelvi és kommunikációs tréningen való részvétel hatására a tréning előtt mértékhez képest a tréning után 2) a résztvevők Likert-skálás attitűdméréssel számszerűsített INySz-szintje alacsonyabb; 3) a résztvevők spanyol megszólalásaiban a *pues* diskurzusjelölő gyakorisága magasabb; 4) a résztvevők spanyol megszólalásaiban a *pues* diskurzusjelölő gyakrabban fordul elő a célnyelvre jellemző funkcióban.

2. Módszertan

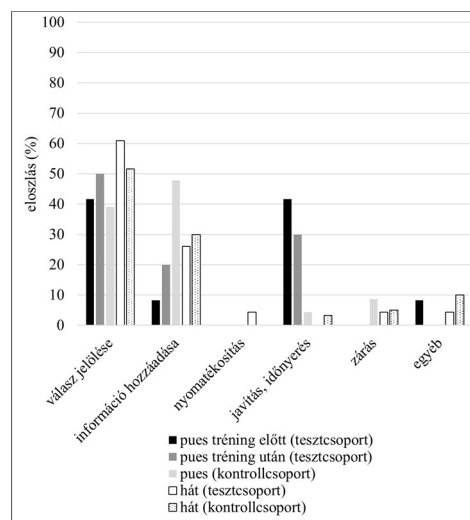
A vizsgálatban 14 magyar anyanyelvű, 19 és 23 év közötti nő vett részt, akiknek a nyelvtudása (a Közös Európai Referenciakeret szerint) legalább B2 szintű volt. A kísérleti személyeket online kérdőívvel választottam ki, amely rákérdezett a kitöltők nemére, korára és a spanyol nyelvtudásuk szintjére. A kísérleti személyeket két 7 fős csoportra osztottam (tesztcsoporthoz és kontrollcsoporthoz). A tesztcsoporthoz számára hat alkalmas, alkalmanként 150–180 perces nyelvi tréninget tartottam. A kontrollcsoporthoz nem vettek részt a tréningen. A tréning egyik célja az volt, hogy csökkentse a résztvevők spanyollal (L2) kapcsolatos esetleges negatív attitűdjét. A másik cél az volt, hogy a spanyol nyelvre jellemző egyes kommunikációs stratégiák gyakorlásával a résztvevők a spanyol nyelvű (L2) megszólalásaikban gyakrabban használják a spanyolra jellemzőket. A tréning módszeréhez Dörnyei (1995) nyelvvoktatási modelljét vettem alapul. A kísérleti személyekkel csendes szobában egy-egy 10 perces spanyol (L2) és magyar (L1) nyelvű interjút készítettem anyanyelvi interjúztatók bevonásával. A tesztcsoporthoz két spanyol nyelvű interjú készült (egy-egy a tréning előtt és után), a kontrollcsoporthoz pedig egy, míg magyar nyelvű interjú mindkét csoporttal egyet készítettünk. A hangfelvételekben megvizsgáltam a beszélők L2 megszólalásaikban megjelenő *pues* DJ-nek az összes szótag számára vetített gyakoriságát, és összevettem ezeket csoportonként. Az eredményeket a beszélők L1 megszólalásaiban megjelenő *hát* DJ gyakoriságával is összevettem. Megvizsgáltam továbbá a *pues* és a *hát* DJ-k funkciók szerinti eloszlását, és ezt is összevettem csoportonként. Ehhez a szakirodalomban használt *hát* (Dér 2020; Schirm 2021) és *pues* DJ-k (Travis 2005) funkciókategóriáinak összerendezésével a következő kategóriákat állítottam fel: válasz jelölése; információ hozzáadása; nyomatékosítás; javítás-időnyerés; zárás, egyéb (idézet bevezetése, ellentét jelölése, evidencia jelölése, saját vélemény jelzése, érzelmi többlettartalom). A kategóriákba való besoroláshoz megvizsgáltam a kiválasztott DJ-ket tartalmazó részeket, a DJ pozícióját (kezdő vagy nem kezdő pozíció) és a szünettartást. Az INySz vizsgálatához Likert-skálás attitűdelemzéssel (Piniel 2024) mértem a kísérleti személyek INySz-szintjét, és a csoportokat az értékek mediánjával jellemeztem. A minta alacsony elemszáma nem tette lehetővé statisztikai próbák elvégzését.

3. Eredmények

A tesztcsoport INySz-szintjének mediánja a tréning előtt 3, a tréning után 2 volt, tehát csökkent. A kontrollcsoport esetében a medián 2 volt. A *pues* DJ gyakoriságának mediánja a tesztcsoportban a tréning után (0,0012 db/szt) magasabb volt, mint a tréning előtt (0 db/szt; 1. ábra). A kontrollcsoportban a gyakoriság szintén 0 db/szt volt. A *hát* DJ gyakorisága a tesztcsoportban 0,0022 db/szt, a kontrollcsoportban 0,0034 db/szt volt. A *pues* DJ beszédben használt funkcióinak elemzése szerint a tesztcsoportban a tréning után (50%) nagyobb arányban volt jelen válaszjelölő funkcióban, mint a tréning előtt (42%), míg a tréning után (30%) csökkent az aránya a javítás-időnyerés funkcióban a tréning előtt mértékhez képest (42%; 2. ábra). A *hát* DJ-t a leggyakrabban szintén válaszjelölő funkcióban használták a tesztcsoport tagjai.

1. ábra A vizsgált diskurzusjelölők gyakorisága

2. ábra A vizsgált diskurzusjelölők funkciók szerinti eloszlása

4. Következtetések

Az eredmények alátámasztották a vizsgálat első hipotézisét, a beszélők a *hát* DJ-t válaszjelölő funkcióban használták leggyakrabban a magyar megszólalásaikban. A második hipotézis szintén megerősítést nyert, ugyanis a tréning hatására csökkent a résztvevők INySz-szintje. A harmadik hipotézist is alátámasztották az eredmények, a résztvevők spanyol megszólalásaiban a tréning után magasabb volt a *pues* DJ gyakorisága, mint a tréning előtt. Az elemzések megerősítették a harmadik hipotézist is, mivel a résztvevők a spanyol megszólalásaikban a tréning után gyakrabban használták a *pues* DJ-t a célnyelvre jellemző, azaz válaszjelölő funkcióban, mint a tréning előtt. Összefoglalva tehát a tréning módszer hatékonyan alkalmazható a nyelvoktatásban: egyfelől hozzájárulhat a nyelvtanulók idegen nyelvvel kapcsolatos negatív attitűdjének csökkentéséhez, másfelől elősegítheti a DJ-k gyakoribb és a célnyelvre jellemző funkciókban történő használatát.

Irodalom

- Dér, Cs. I., & Markó, A. 2007. A magyar diskurzusjelölők szupraszegmentális jelöltsége. In: T. Geccsó & C. Sárdi (szerk.), *Nyelvelmélet—Nyelvhasználat: Köt. 74*. Tinta Könyvkiadó. 61–67.
- Dér, Cs. I. 2020. *Diskurzusjelölők és társulásaik a magyar nyelvben*. Károli Gáspár Református Egyetem, L'Harmattan Kiadó.
- Dickerson, S., & Czerwionka, L. 2024. L2 discourse marker use in interaction: The case of pues in Spanish. *Foreign Language Annals* 57(4). 1072–1093.
- Dorogman, G. 2011. *Magyar–spanyol, spanyol–magyar kézisztár I-II*. Grimm Kiadó.
- Dörnyei, Z. 1995. On the Teachability of Communication Strategies. *TESOL Quarterly* 29(1). 55–85.
- Horwitz, E. K., Horwitz, M. B. & Cope, J. 1986. Foreign Language Classroom Anxiety. *The Modern Language Journal* 70(2). 125–132.
- McCarthy, T. 2013. Levels of Reflection: The Mirror, the Microscope and the Binoculars. *International Journal of Self-Directed Learning* 10(1). 1–22.
- Piniel, K. 2024. *Investigating foreign language anxiety: Lessons for research into individual differences*. Springer Nature.
- Schirm, A. 2021. *Diskurzusjelölők szövegeken innen és túl*. Loisir Kiadó.
- Travis, C. E. 2005. *Discourse Markers in Colombian Spanish: A Study in Polysemy*. De Gruyter Mouton.

Köszönöm a fáradhatatlan segítséget Dr. Deme Andreának. A vizsgálat a Kulturális és Innovációs Minisztérium EKÖP-25 kódszámú Egyetemi Kiválósági Ösztöndíjprogramjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.

Blending Past and Present Wars: A Conceptual Blending Analysis of the TISZA Party's European Parliamentary Elections 2024 Campaign Videos

Varga Dóra Eszter

Corvinus University of Budapest
dora.varga2@stud.uni-corvinus.hu

1. Introduction

Conflict is an inherent aspect of world politics (Morgenthau, 1948/1973, cited in Benczes & Szabó, 2020), and the concept of war is a focal point of “revisionist memory politics” (Bogetic, 2024, p. 81), wherein those in positions of power seek to reinterpret the memory of war for their own political objectives. This is the situation at present in the Hungarian TISZA populist political party which this study seeks to examine further.

1.1. Topic, Relevance, and Theoretical Background

Since 2010, Hungary's Fidesz party has secured three consecutive elections with a parliamentary supermajority, facing criticism from opposition for its polarization. Péter Magyar, leader of the pro-European populist party TISZA, emerged from obscurity in 2023 to become Hungary's most popular politician by 2024 (24.hu, 2024). He was thus recognized as a figure capable of instigating significant political change. In his 2024 European Parliamentary campaign, Magyar frequently referenced the 1848–49 Hungarian Revolution, urging resistance to the perceived oppressive government. His March 15, 2024 speech cited Sándor Petőfi's renowned Hungarian poem ‘Nemzeti dal’, including the phrase ‘Talpra magyarok közössége’ (Magyar Péter Hivatalos, 2024).

Building on TISZA's strategic use of historical references and evocative language, this study explores how the party employs STRUGGLE/WAR metaphors, and is grounded on Conceptual Metaphor and Metonymy Theory (Lakoff & Johnson, 1980). However, there exist linguistic manifestations that cannot be adequately explained by a unidirectional mapping between the source and target domains. Political texts containing historical references serve as a pertinent example of this complexity, as they evoke past defeats or enemy images of a nation, potentially altering our understanding of the concept of war. Thus, using Conceptual Blending Theory (Fauconnier & Turner, 2002), I analyzed how war-related quotations from and allusions to ‘Nemzeti dal’ influence the representations of war.

1.2. Aim of the Study

This study seeks to elucidate the complexity inherent in analyzing the nuanced portrayal of war, particularly when a war-related message cannot be sufficiently explained through a unidirectional mapping between the source and target domains.

1.3. Research Questions

RQ1: How did TISZA employ the STRUGGLE/WAR metaphorical source domain in the context of the European Parliamentary Election 2024?

RQ2: What visual rhetorical figures does TISZA use to accompany linguistic metaphors based on the STRUGGLE/WAR metaphorical source domain?

RQ3: In what ways do quotations from and allusions to the ‘Nemzeti dal’ (National Song) by Sándor Petőfi, as war-related communication messages, shape the meaning of war in TISZA's communication?

2. Methods

The corpus for this study consists of 19 YouTube video advertisements from the TISZA party, active between April 20 and June 9, 2024, collected via Google's Ads Transparency Center. The analysis was conducted on three levels. First, linguistic metaphorical expressions derived from the STRUGGLE/WAR source domain were identified using the Metaphor Identification Procedure (Pragglejaz, 2007). Second, a visual analysis was performed on screenshots corresponding to the examined linguistic metaphors to identify accompanying visual metonymies. A coding scheme was devised to classify these visuals, such as the LEADER FOR THE REBELLING MASS. Third, Conceptual Blending Theory (Fauconnier & Turner, 2002) was employed to analyze how quotations from and allusions to Sándor Petőfi's ‘Nemzeti dal’ shape the interpretation of STRUGGLE/WAR in the campaign's messaging.

3. Results

The conceptualization of politics as a struggle or conflict is evident in TISZA's campaign (RQ1), as demonstrated by instances such as ‘a kormánynak az a dolga, hogy az ellenzék folyamatosan támadni kell’ (the government's role is to continuously attack the opposition).

Besides, the use of quotations from and allusions to the Hungarian Revolution of 1848 and Petőfi's 'Nemzeti dal' such as 'most vagy soha' (now or never) and 'talpra magyarok' (on your feet now, Hungarians) was found to create a conceptual blend. This blend integrates three timelines: the past (1848 Revolution), the present (2024 EU elections), and the future (2026 national elections). In the resulting blended space, the historical fight against a foreign oppressor (the Habsburgs) is mapped onto a contemporary struggle against an 'oppressive Hungarian government' (Fidesz). This reframes the meaning of STRUGGLE and WAR in Magyar's rhetoric to signify a non-violent revolution aimed at regime change, thereby shifting the 'enemy' from an external power to an internal one (RQ3).

The visual analysis revealed that linguistic metaphors were primarily accompanied by visual metonymies reflecting political personalization (Szabó, 2025). The most frequent were LEADER FOR THE REBELLING MASS (Péter Magyar, 10 instances) and ANTAGONISTIC LEADER FOR THE ENEMY (Viktor Orbán, 8 instances) (RQ2). No instances of explicit visual aggression were found, which is attributed to compliance with YouTube's content policies.

4. Conclusions

The study demonstrates how TISZA's campaign strategically employed the POLITICS IS STRUGGLE/WAR metaphor, reinforced by visual metonymies of political personalization, to frame the election as a direct confrontation between leaders. Significantly, the research demonstrates that complex political messages can be effectively elucidated through the use of conceptual blending.

References

- Benczes, R., & Ságvári, B. (2018). Life is a Battlefield: Conceptualizations of Life among Hungarian Adults. *Society and Economy*, 40(4), 571—586. DOI [10.1556/204.2018.40.4.6](https://doi.org/10.1556/204.2018.40.4.6)
- Benczes, R. & Szabó, L. P. (2020). Brussels – boss, bully or the big brother? Framing CONFLICT in contemporary Hungarian political rhetoric. *Jezikoslovlje*, 21(3), 345—369. <https://doi.org/10.29162/jez.2020.11>
- Bogetic, K. (2024). Military metaphors in the discourses of the pandemic in two post-Yugoslav states: Literal associations and historization of crisis. *Metaphor and the Social World*, 14(1), 64—84. <https://doi.org/10.1075/msw.23011.bog>
- Fauconnier, G. & Turner, M. (2002). *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York: Basic Books.
- Kövecses, Z. (2005). *Metaphor in Culture: Universality and Variation*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511614408>
- Lakoff, G., & Johnson, M. (1980). *Metaphors We Live By*. The University of Chicago Press
- Magyar Péter Hivatalos. 2024. Speech of Magyar Péter for the National Day of 15 March. [Video]. (2) [Speech of Magyar Péter for the national day of 15 March - YouTube](#)
- Pragglejaz Group (2007). MIP: A method for identifying metaphorically used words in discourse. *Metaphor and Symbol*, 22(1), 1—39. <https://doi.org/10.1080/10926480709336752>
- Szabó, L. P. (2025). *The Person in Politics. Discourse Approaches to Politics, Society and Culture*, John Benjamins Publishing Company
- 24.hu. (November 10, 2024). Popularity of leading politicians in Hungary in 2024 [Graph]. In *Statista*. Retrieved September 07, 2025, from <https://www.statista.com/statistics/1535788/hungary-leading-politicians-popularity/>